

Rasspecifik avelsstrategi (RAS) för

ROTTWEILER

Inledning

De rasset specifika avelsstrategierna (RAS) för rottweiler, ska fungera som ett hjälpmedel för uppfödare och hanhundsägare i samband med avel. Det ska även fungera som ett stöd för den som planerar att köpa en rottweilervalp eller vuxen hund.

RAS har sina grunder i rasstandarderna (se bilaga 1) och Svenska Kennelklubbens (SKK) mål om att vi ska föda upp sunda hundar, hundar som är mentalt och fysiskt friska. RAS tar upp problemområden, mål vi vill uppnå, samt strategier och prioriteringar som måste till för att vi ska kunna nå dessa mål. De rasset specifika avelsstrategierna för en ras berör alla uppfödare inom Svenska Kennelklubben. I SKK:s grundregler § 2 Avelsetik står det: "Varje medlem som upplåter sin hund till avel ska vara väl förtrogen med SKK:s avelspolicy samt med rasens standard, provbestämmelser, registreringsbestämmelser och rasset specifika avelsstrategi".

RAS är ett levande dokument som belyser nuläget. Det flaggar för "brister" och förtjänster som finns, redogör för var vi är nu och var vi är på väg. RAS giltighetstid är fem år, det vill säga målen för detta RAS bör vara uppnådda senast 2028. Revidering och ändring av tidsaxeln är vid behov möjligt.

Detta dokument har utarbetats inom Svenska Rottweilerklubben. Det statistiska grundmaterialet har tagits fram via Lathunden och SKKs Avelsdata och sammanställts av arbetsgruppen för RAS. Dokumentet har därefter granskats av klubbens utskott för avel och hälsa, -mentalitet samt utskottet för exteriör. Dokumentet har därefter gått på remiss till samtliga medlemmar och uppfödare av Rottweiler inom klubben.

De rasset specifika avelsstrategierna för rottweiler syftar till att bibehålla rasens typiska egenskaper och utseende genom att belysa vikten av avel mot rasstandarderna. Den gäller alla uppfödare och alla hundägare som lånar ut sin eller sina hundar till avel, även de som inte är medlemmar i rasklubben.

Det är viktigt att alla uppfödare och ägare av rottweiler samarbetar för rasens bästa genom att de:

- Följer rasstandarderna vid avel
- Endast använder friska, mentalt, funktionellt och exteriört rastypiska hundar i avel
- Aktivt medverkar till insamling av underlag för utvärdering genom hälsoundersökningar, enkäter och liknande
- Aktivt medverkar till att bevara rasens genetiska mångfald
- Undviker extremavel

Alla som föder upp rottweiler inom Svenska Kennelklubben är skyldiga att känna till och följa de lagar, förordningar, regler, riktlinjer och policy som rör avelsarbetet. Bland annat:

- Europarådets konvention till skydd för sällskapsdjur
- Djurskyddslagen med regler och förordningar
- SKK:s grundregler, avelspolicy, registreringsregler och etiska riktlinjer

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Sammanfattning av rekommendationer och strategier som berör uppfödare och hanhundsägare som rör varje enskild parning.

- Att uppfödare utvärderar innan man tar en ny kull med samma tik.
- Att preliminärt kullindex för HD är lägst 101 och ED lägst 101.
- Att avelsdjuren inte har några kryss i de "svarta" rutorna på MH (diskvalificerande fel på rasprofilen).
- Att avelsdjuren är exteriörbeskrivna.
- Att inga hundar i avel ska ha exteriöra avvikelser eller överdrifter i förhållande till rasstandarderna.
- Att minst ett av föräldradyren är JLPP fri.
- Att flertalet individer inte går i avel för tidigt, rekommendationen är 3 år.
- Att hanhundsägare utvärderar avelsresultatet efter tre kullar.
- Att använda djur i aveln som kan bibehålla samt bidra till avel mot rasstandarderna.
- Att utvärdera sina kullar till minst 70% gällande HD, ED och MH.

Generellt om rasen

Rottweilern är en medelstor till stor, kraftig hund, varken klumpig eller lätt, inte högställd eller luftig. Den väl proportionerliga, kompakta och kraftiga kroppen skall ge intryck av stor styrka, rörlighet och uthållighet.

Ursprungsland/Hemland:	Tyskland
Användningsområde:	Brukshund
FCI klassifikation:	Grupp 2, sektion 2.2 med arbetsprov
FCI nummer:	147

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Rottweiler räknas till de äldsta hundraserna. Deras ursprung går tillbaka till romartiden, där den användes som vakt- och boskapshund. Hundarna följde de romerska legionerna över alperna som människans beskyddare och som boskapshund. I trakten av Rottweil (Tyskland) sammanstrålade dessa hundar med de inhemska hundarna och en uppblandning skedde.

Rottweilerns huvuduppgift blev att driva och självständigt vakta boskapshjordar, försvara husbonden och dennes egendom. Självständigheten gör att hundägaren behöver hitta den motivation som hunden upplever en vinning av när det gäller samarbete.

Rasen fick sitt namn efter den gamla tyska riksstaden Rottweil och blev till en början kallad "Rottweiler metzgerhund" (metzger = slaktare). Slaktarna födde upp denna hundtyp enbart utifrån deras bruksegenskaper och ändamålsenlighet. Härigenom utvecklades med tiden en utmärkt vakt- och boskapshund, som också kunde användas som draghund.

Under andra halvan av 1800-talet överfördes boskapstransporterna till järnvägen och behovet av boskapsdrivande hundar försvann. I början av 1900-talet fanns bara ett fåtal rottweiler kvar. 1901 inleddes räddningsarbetet och 1907 bildades den första rasklubben i Tyskland.

När man i början av 1900-talet sökte lämpliga polishundar prövades också rottweilern. Det visade sig mycket snabbt att den var väl lämpad för polisarbete och 1910 godkändes rasen officiellt som polishund.

Avelsarbetet inriktades på att få fram en kraftfull hund som var svart med rödbruna, klart avgränsade tecken och som trots det kraftiga helhetsintrycket ändå visar ädelhet och som särskilt väl lämpar sig som tjänste-, räddnings- och brukshund.

Rottweiler i Sverige

Den första stambokförda Rottweilern i Sverige var Syda vom Karlstor som importerades av brandkaptenen Karl Gyllenhammar, kennel Gyllis. 1915 kom Prinz v.d. Steinleich och den första kullen rottweilervalpar i Sverige föddes detta år.

Avelsavdelningen för Rottweiler (senare Svenska Rottweilerklubben) bildades 1968 och redan vid bildandet insåg ett antal insiktsfulla uppfödare vikten av att få både uppfödare och valpköpare att arbeta för öppen redovisning. Först och främst gällde det att få en överblick av rottweilerns status i de grundläggande förutsättningarna för en funktionell brukshund. Det vill säga en frisk hund med god mentalitet och som är lämplig för bruksarbete. Detta ledde till att rasklubben tidigt samarbetat med universitet, Svenska Kennelklubben och Svenska Brukshundklubben gällande bland annat röntgen av höfter och armbågar (HD/ED), registreringskrav och mentalbeskrivningar (MH). Samarbetet fortsätter än i dag. För mer detaljerad information om rasklubbens historia och dess arbete för rasen, gå gärna in på rottweilerklubbens hemsida www.rotweilerklubben.se

Rottweilerns användningsområden är idag många. De är utmärkta patrullhundar inom Försvarsmakten, spår- och sökhundar, assistanshundar, räddningshundar och aktiva familjehundar.

Övergripande avelsmål för rasen

Svenska Rottweilerklubben arbetar i enlighet med Svenska Kennelklubbens avelspolicy och Svenska Brukshundklubbens stadgar för rasklubbar. Rasklubben ska väcka intresse och främja avel av fysiskt sunda, mentalt och exteriört goda rottweiler enligt rasstandarderna samt utveckla och bevara dess bruksegenskaper. För att kunna följa rasens utveckling är det mycket viktigt att så många individer som möjligt utvärderas, dvs. röntgen av HD och ED, JLPP-test, mentalbeskrivning (MH), exteriörbeskrivning och mentaltest (MT). Varje enskild individ som utvärderas bidrar till uppfödarens utvärdering och hela populationens utvärdering.

Rasens utveckling och framtid är i uppfödarnas händer. Uppgiften är att förvalta rasen på bästa sätt och genom långsiktigt, målinriktat och hållbart avelsarbete undvika brister inom hälsa, funktion, exteriör och mentalitet. En förutsättning för detta är att varje avelsbeslut fattas med rasens bästa för ögonen. Det är av stor vikt att vi avlar fram friska, socialt självsäkra, vänliga och trygga hundar.

"It is the human's responsibility what is coming out of our breed rottweiler! This concerns breeding, training, health, and life together."

"The target of breeding is more than ever: Healthy and self-assured and friendly companion and family dogs associated with excellent shape and performance!"

[Tyska R HYPERLINK "https://adrk.de/index.php/en/rasse/standard"rottweilerklubben. ADRK](https://adrk.de/index.php/en/rasse/standard)

Rasens population och avelsstruktur

Antalet registrerade rottweiler ökade under första halvan av 2000-talet från ca 1000 registreringar per år, för att nå sin kulmen 2009 med 1500 registreringar.

Antalet registrerade hundar har sedan 2009 minskat med omkring 50%. Rasen har de senaste åren legat på ca 650 registrerade hundar per år, vilket rasklubben för närvarande anser vara en önskvärd nivå eftersom vi tidigare sett att med ökade registreringssiffror ökar svårigheten med att följa upp och utvärdera, även antalet rapporteringar för oacceptabelt beteende ökar. Under Corona-året 2020 ökade igen registreringssiffrorna till 798 hundar, även 2021 blev ett "rekordår" med 890 registrerade hundar (varav 53 importer).

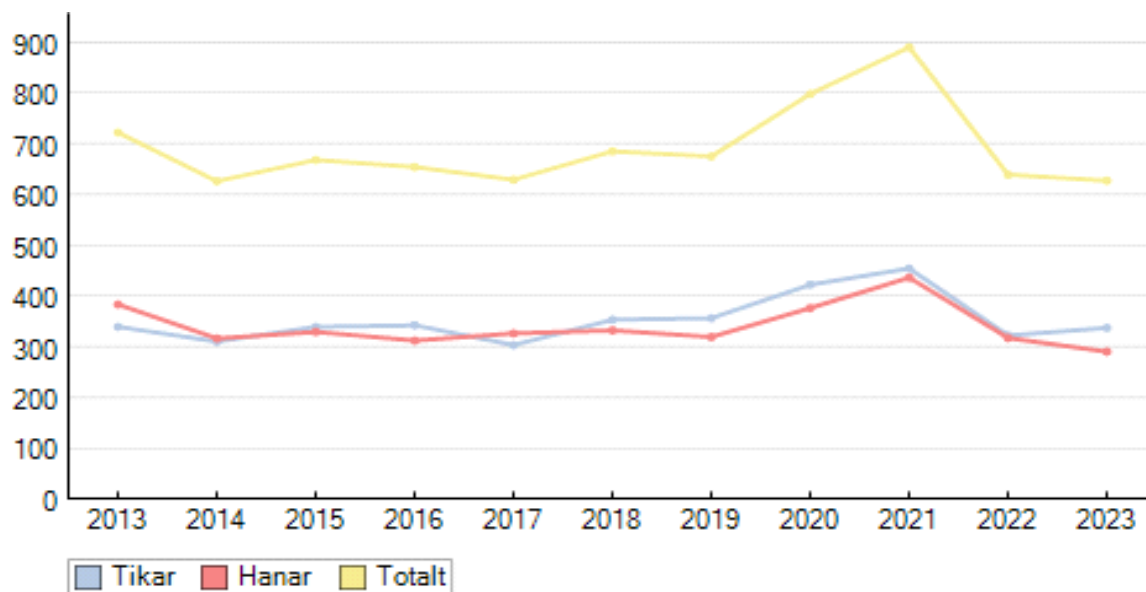
Andelen importerade rottweiler har de senaste åren ökat. Från ca 3 % mellan åren 2004 och 2009, ca 6 % mellan åren 2012–2015 till ca 8 % 2015–2020, 2021 var siffran 5 %.

Närheten till Europa gör att det går att se hela Europa som en enhet och vår svenska avelspopulation är inte beroende av inhemska eller importerade hundar. Däremot är tillgången till kunskap om de svenska hundarnas hälsoläge och mentala egenskaper generellt mycket högre än hos de utländska hundarna och dess släktingar. Det ställer

därför ökade krav på uppfödarens och valpköparens förmåga att söka relevant information vid val av utländska föräldradjur.

Nulägesbeskrivning

Populationsstorlek, registreringssiffror

Genomsnittlig kullstorlek

År	Antal	Inavel %	Kullstorlek (genomsnitt)
2012	724	1,4	4,4
2013	804	1	4,7
2014	604	1,8	3,9
2015	745	1,1	4,4
2016	667	1	4,3
2017	677	0,8	4,5
2018	763	1,1	4,6
2019	648	1,1	5,1
2020	800	1	5,7
2021	839	0,9	6,5
M =	727	1,1	4,8
Stamtavleled = 4,8			

Inavel och inavelstrend

Inavel innebär att man parar individer som i varierande grad är släkt med varandra (inavelsgrad). Linjeavel är ett annat ord för inavel. Rottweiler är generellt inte belastad med hög inavelsgrad och uppvisar idag ingen trend med höga procentuella enskilda inavelsparningar.

För att genetiskt bevara en ras krävs det en bred avelsbas. Det innebär att inavelsgraden bör hållas på en så låg nivå som möjligt och att enstaka individer inte tillåts lämna för stort avtryck i populationen.

Genom att hålla inavelsgraden i rasen fortsatt låg har färre av våra hundar samma gener och det minskar risken för förekomst av sjukdomar. En låg inavelsgrad minskar även risken för att egenskaper vi värnar om och är specifika för rasen går förlorade.

Konsekvenserna av inavel är bland annat:

- Ökad risk för att recessiva defekter kommer till uttryck (p g a dubbling av defekta anlag)
- Inavelsdepression (samlad negativ inverkan på fruktsamhet, livskraft, tillväxt och immunförsvar)
- Sämre anpassningsförmåga till miljöförändringar
- Minskade möjligheter till förändring genom avelsurval

Svenska Kennelklubbens rekommendation är att aldrig genomföra parningar som överstiger 6,25%. Det motsvarar att hundarna är kusiner, alltså väldigt nära besläktade. Denna procent är inte en önskvärd procentsats utan ska ses som en absolut övre gräns. Om majoriteten av parningar ligger på denna nivå kommer inavelsökningen i rasen som helhet att bli alldeles för hög. För rottweiler bör inavelsgraden hållas under 1,2 % för att inte öka inavelsgraden i rasen.

Användning av avelsdjur

Avel med hundar födda i perioden 2012–2021		
	Hanar	Tikar
Debutålder medeltal =	1104	1111
Lägsta debutålder =	48	409
Debut före 1 år =	2	0
Debut före 2 år =	63	47
Medelantal valpar	16,5	9,9
Största antal valpar	127	34
Egen inavel %	1,1	1

Alla hundar födda 2012–2021		
		i %
Totalt	7271	
Hanar	3571	49,1
Tikar	3700	50,9
Hanar i avel	208	5,8
Tikar i avel	408	11
Kullstorlek	4,8	

Statistik från Lathunden

Den genomsnittliga åldern för första kullen (hane och tik) var under perioden 3 år. För en ras som mognar relativt sent, både fysiskt och psykiskt, är det oroande att en relativt

stor andel hundar debuterar i avel i så unga år. Man brukar räkna med att en rottweiler är "färdig" fysiskt och psykiskt först vid ca fyra års ålder. En betydande fördel med en fördröjd avelsdebut är att mer kunskap om en individ och dennes nära släktingars sjukdomar, mentalitet och arbetskapacitet har framkommit. För till exempel epilepsi, är medelåldern för diagnosställande 3,9 år. Däremot vet man inget om en individs nedärvbara egenskaper förrän denne fått avkommor. Av den anledningen är det mycket viktigt att begränsa antalet kullar för en hane under hans debutår och tidigt utvärdera avkommorna innan eventuell fortsatt avel.

Ingen hane bör ges tillfälle att få fler valpar än 5 % av de som föds under hans generation. Idealet är att inte överskrida 2 % och högsta lämpliga antalet är 68 valpar. Med en genomsnittlig kullstorlek på 4,8 innebär det ca 11 kullar under hanhundens livstid. 5 % ska ses som en absolut övre gräns, inte en rekommendation på önskvärt antal valpar/hane. Far- och morföräldrar bör inte tillåtas lämna fler barnbarn än två gånger vad en enskild hund får producera, för rottweiler innebär det ca 134 barnbarn.

Svenska Rottweilerklubben uppmanar alla hanhundsägare och uppfödare att ta sitt ansvar och begränsa hundens användande när denna övre rekommenderade gräns har uppnåtts.

Effektiv avelsbas – NeQW

Den effektiva populationen eller avelsbasen är inte ett mått på antal hundar i avel. Det skildrar i stället den takt med vilken en djurstam förlorar ärftlig variation. Vid en avelsbas på exempelvis 50 förlorar djurstammen ärftlig variation i en takt som om bara 25 hanar och 25 tikar användes i samtidig avel under slumpparning.

Beräknad enbart på svenskfödda rottweiler										
Uteslutna = föräldrar som uteslutits ur avel						Beräkningsdatum = 2022-03-01				
Period	Uteslutna ur avel	Alla		Beräknade		Avelsbas		Inavel %	Max. antal valpar	Rek. antal valpar
		Kullar	Valpar	Kullar	Valpar	Utnyttjad	Tillgänglig			
2017–2021	0	672	3786	466	2544	307	322	0,9	170	68

När avelsbasen eller den effektiva populationen (Ne) når värden kring 500 eller högre innebär det därför inte att så många djur använts i avel. Den praktiska innebörden är att nästan ingen ärftlig variation går förlorad mellan generationerna. Sådana djurstammar kan därför fortleva över århundraden utan märkbara genetiska skador.

Höga värden för Ne kan ibland uppnås för små djurstammar. Det sker när avkommans inavel är obetydligt högre, eller kanske till och med lägre, än föräldragenerationens. Vanligen förekommer sådana värden bara i stammar som tillförs nya obesläktade individer genom import. Den tillgängliga avelsbasen blir då som regel lägre än den

utnyttjade. Orsaken är då att den tillgängliga avelsbasen beräknas för två slumpvalda generationer framåt utan fortsatt tillskott av import. Det leder till ökande släktskap mellan de individer som paras och därför också till normalt till en högre inavel hos avkomman än i föräldragenerationen.

Hanhundar med fler än 68 registrerade avkommor år 2011-2021.

Siffror hämtade från SKK avelsdata

Regnr	Hundens andel av rasen Namn	2011-2021	2011-2021	2011-2021	2011-2021	2011-2021	Totalt	Totalt
		% Antal kullar	% Antal valpar	Antal kullar	Antal valpar	Kull-snitt	Antal kullar	Antal valpar
SE31893/2017	Jordan House Of Lazic	1,5	1,7	18	127	7,1	19	131
SE66567/2010	Just Ask Yale	1,4	1,4	17	107	6,3	17	107
SE13820/2017	Poker Vom Wilden Westen	1,3	1,7	15	126	8,4	15	126
SE43888/2018	Manfield Farm Patron Pokerface	1,3	1,5	15	110	7,3	15	110
SE36983/2014	Deminas Cordobez	1,2	1,1	14	83	5,9	16	96
S35585/2009	Veto Vom Kümmelsee	1,1	0,8	13	63	4,8	14	70
SE46414/2011	Ferris Vom Lauberg	1	1,1	12	82	6,8	12	82
SE47011/2016	Mathelia's Evil Louie	1	0,9	12	69	5,8	15	87
VDHADRK119568	Hein Vom Heltofer Forst	0,9	0,9	11	69	6,3	11	69

Ett högre antal registrerade avkommor för några få hanhundar leder till minskad genetisk variation (högre inavel) och avelspopulation. Man bör vara uppmärksam på om samma hund förekommer på fler platser i sin tilltänkta hunds stamtavla, än de fem generationer som visas på till exempel SKK avelsdata.

En avelsmatador är en hund (hane eller tik) som under sin livstid producerar mer än 5 % av alla valpar som föds under en 5 års period. När en hund blir en avelsmatador så kan det ha en stor inverkan på populationen om det visar sig att hunden har defekta gener som leder till sjukdom hos avkommor eller ättlingar. Det blir mycket svårt att i senare generationer undvika inavel på avelsmatadorer vilket ökar risken för dubblering av defekta gener.

Avelsanvändning matadorer	
Högst lämpliga antal valpar	68
Högst acceptabla antal valpar	168
Störst antal valpar	295
Störst antal barnbarn	925
"Matadorer" antal	2

"Matadorer" %	0,3
Matadorers valpar %	5
Matadorers barnbarn %	11

Matadorer från 2012 till och med 2021

		Kön	Född	Inavel	Valpar	Valpar ej S	Barnbarn
S18007/2006	Heiza's Hurricane	H	2006-01-1	1,6	183	0	338
S67447/90	Rottrivers Gaston	H	1990-10-2	0	295	20	925

Sammanfattning

Rasens registreringsciffror har sjunkit markant sedan rekordåret 2009 och är nästintill halverade om man jämför år 2009 med 2018. Under 2020 och 2021 ökade dock antalet registrerade valpar igen för att sedan sjunka till ca 650. Rasklubben anser det för närvarande önskvärt att antalet registrerade valpar återgår till ca 650 valpar om året.

Inavelsgraden har hållits på en moderat nivå och målet för rasen är att bibehålla den breda avelsbasen, så att inavelsgraden för rasen inte överstiger 1,2 % och den genetiska variationen fortsatt hålls på en acceptabel nivå.

Genom en något högre debutålder får man mer information om individers och släktingars hälsostatus -ff gällande sjukdomar som debuterar senare i hundens liv Att avelsdjurens avkommor utvärderas.

Mål

Rasklubben ska tillsammans med uppfödare och hanhundsägare verka för att bibehålla rasens genetiska variation.

Kortsiktiga mål

- Att 90 % av avelsdjuren gör avelsdebut efter 3 års ålder
- Avelshannar ska utvärderas för vidare avel efter sin tredje kull
- Avelstikar ska utvärderas för vidare avel efter sin andra kull
- Att uppfödare ska utvärdera sina kullar till 70%
- Att bibehålla registreringsciffror på ca 650 nya registreringar per år

Långsiktiga mål

- Att bibehålla registreringsciffror på ca 650 nya registreringar per år
- Att få fler uppfödare engagerade och bli medlemmar i rasklubben för att på så sätt öka kunskapen och arbeta mot gemensamma mål

- Att hålla inavelsnivån för rasen på max 1,2 % i genomsnitt de kommande fem åren
- Att uppfödare ska utvärdera sina kullar till 80 %

Strategier

- Ha ett aktivt och kunnigt utskott för avel och hälsa
- I olika forum ska uppfödare få information och utbildning inom avel och om rasens aktuella situation
- Att regelbundet redovisa aktuell statistik gällande registreringar, inavelstrend och utvärderingar
- Införa webbaserade uppfödarträffar och utbildningar för att fler ska få möjlighet att ta del av information och utbildning
- Tillhandahålla relevant information till alla uppfödare, oavsett om de är medlemmar eller inte

Hälsa

Nulägesbeskrivning

Rottweiler är en jämförelsevis högt sjukdomsdrabbad ras jämfört med andra raser och har idag en hög försäkringspremie hos de flesta försäkringsbolag. Rottweiler kan drabbas av flera vanliga sjukdomar och det är viktigt att man noga undersöker hälsostatusen hos tilltänkta avelsdjur eller föräldrarna till den valp man är intresserad av. De sjukdomstillstånd som idag kan registreras för rottweiler hos Svenska Kennelklubben är höftledsdysplasi (HD), armbågsdysplasi (ED), ögonsjukdomar och JLPP (dödlig nervsjukdom).

Uppfödare inom Svenska Kennelklubben ska inte bara svara på frågor om föräldradjurens hälsostatus eller sin uppfödning. De har även informationsskyldighet, allt som är relevant och kan vara av intresse för en spekulant eller köpare måste man informera denne om. Har man t.ex använt en tik med C-höfter eller 1 på armbågarna har valpköparen rätt att bli informerad om detta för att själv kunna ta ställning till om man fortfarande vill köpa en avkomma ur den kombinationen. Men det är även viktigt att man som valpköpare ställer frågor till uppfödaren om hälsostatus hos föräldradjuret och deras släktingar innan man köper sin valp, se gärna vår valpköparguide för mer information.

Informationsskyldigheten gäller även en parningspekulant. Har hunden en nära släkting en sjukdom eller defekt som man känner till, eller om hunden bär på en gen som inte ska dubbleras, ska man upplysa om det.

Det bör ligga i allas intresse att både uppfödare och hundägare inom rasen upplyser om eventuella sjukdomstillstånd som förekommer hos enskilda individer och kullar/linjer. Det gynnar inte rasen att hemlighålla information som kan påverka kommande generationers hälsa.

Agria Breed Profile - sjukdomsstatistik

Försäkringsbolaget Agria är en av de största aktörerna på marknaden för hundförsäkringar. De tar regelbundet fram statistik om skadefrekvens, skadeorsak, avlivningsorsak och mycket mer. Då statistiken endast är från ett av många bolag kan information om vissa sjukdomar och skador vara något missvisande. Men den anses ändå vara en god indikation på hur rasen ligger till sjukdomsmässigt.

Medianålder (år) vid dödsfall för rottweiler är 6,9 år och för alla raser 6,9 år.

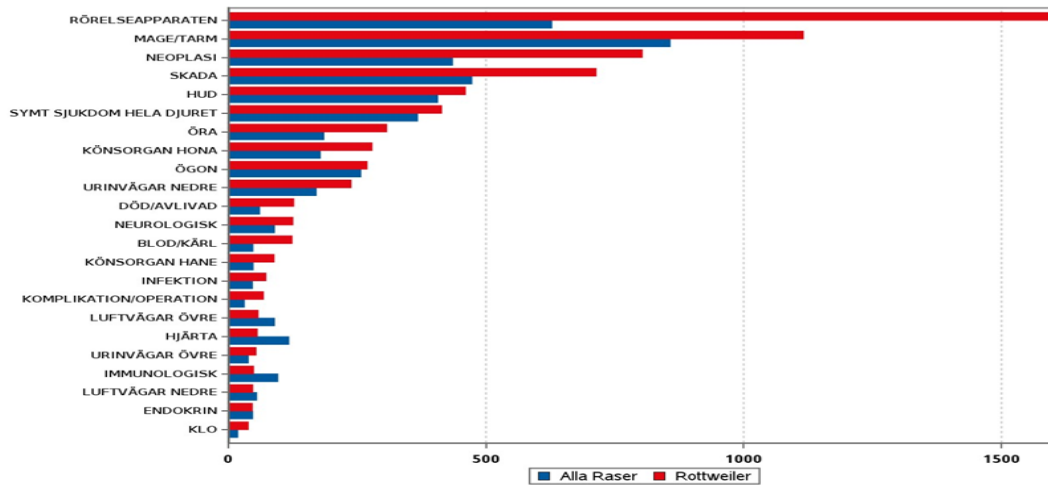
De tre främsta orsakerna till dödsfall hos rottweiler år 2016-2021:

- Neoplasi (tumörer)
- Rörelseapparaten
- Mage/tarm

De fyra främsta orsakerna till veterinärvård hos rottweiler år 2016–2021:

- Rörelseapparaten
- Mage/tarm
- Neoplasi
- Skada

**Diagram 3: Morbiditet (per 10 000 ÅUR) för Generella Orsaker (Nivå 3)
– Rottweiler och Alla Raser 2016/2021**

"Rörelseapp/ospec" innebär att veterinären inte angav ett specifikt område eller diagnos, alternativt att det fanns symtom från två områden eller fler. Kategorier visas endast om minst 8 djur har haft diagnosen.

Tumörer

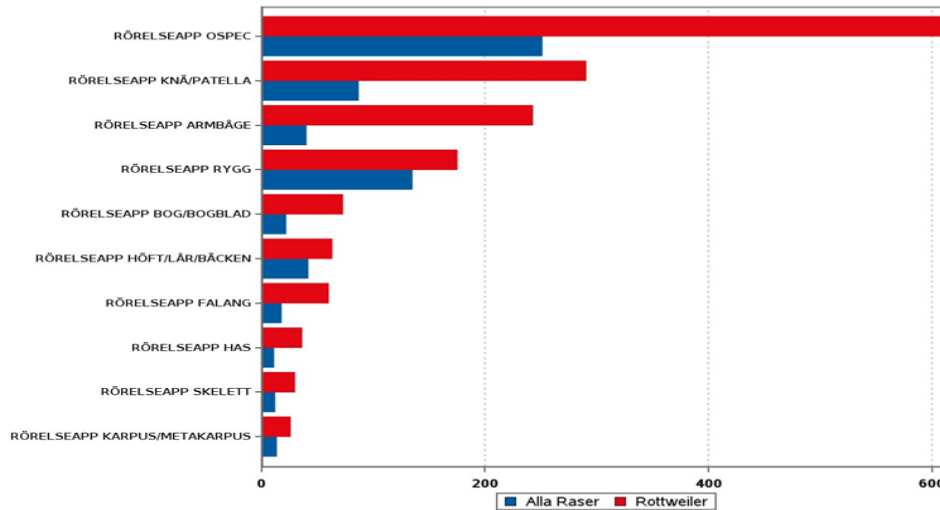
Cancer orsakas vanligtvis av en kombination av arv och miljö. Juvertumörer är den vanligaste cancerformen hos tikar.

Osteosarkom och lymfom är hundens vanligaste elakartade tumör-/cancersjukdomar. Sjukdomen drabbar framför allt storvuxna raser. Det är en komplex och dödlig sjukdom där de bakomliggande orsakerna är okända. Hos Universitetsdjursjukhuset (SLU) i Uppsala pågår det forskning där blodprover önskas från bland annat rottweiler.

Rörelseapparaten

Smärtsymtom i rörelseapparaten är den främsta orsaken till att rottweilerägare söker veterinärvård. Problem i knä, armbåge och rygg är de tre främsta diagnostiserade åkommorna inom detta område. Armbågsproblem, osteochondros samt korsbandsskada är väl kända problem och hundar med dessa fel bör inte användas i avel. Hundar med kliniska symtom gällande armbåge, bog, knä, rygg och höft bör inte användas oavsett index. Det gäller också hundar med flera nära släktingar som visar överrepresentation på dessa problem. Smärta och sjukdom i ryggen är något som börjat visa sig allt oftare inom rasen, och är något man också måste ta hänsyn till vid avel. Rasklubben kommer att undersöka förekomsten av ryggproblem i rasen ytterligare.

Diagram 9: Morbiditet (per 10 000 ÅUR) för Symtom från Rörelseapparaten – Rottweiler och Alla Raser 2016/2021

Notera: 'Rörelseapp/ospec' innebär att veterinären inte angav ett specifikt område eller diagnos alternativt att det fanns symtom från två områden eller fler. Kategorier visas endast om minst 8 stycken djur har haft diagnosen.

Agria

Diagram 8 från Agria breed profile: Relativ Risk Morbiditet (Sjukdom) för Symtom från Rörelseapparaten – Rottweiler jämförd med Alla Raser 2011–2016

Korsbandsskador

Korsbandsruptur är en vanlig knäskada hos hundar och är en av de vanligaste orsakerna till bakbenshälta hos hund. Hos hundar är det vanligt med skador på framför allt det främre korsbandet.

Skadan kan vara rent traumatisk och drabba ett från början friskt korsband som belastas för mycket vid ett tillfälle. Det är dock mycket ovanligt och oftast är grundorsaken en nedbrytande (degenerativ) ledsjukdom som uppkommer på grund av förslitningsskador då leden inte är riktigt stabil, ledvinklarna är för dåligt utvecklade eller en kärlskada har uppkommit i korsbandet. En kronisk inflammation uppstår i leden som försvagar korsbandet så att det till slut brister. Korsbandet kan gå av helt eller partiellt (delvis).

Osteochondros

Osteochondros kan uppträda i alla leder men man ser besvär främst från armbågsled, hasled, och bogled. Bakgrunden till osteochondros och andra tillväxtrubbningar i skelett och leder (förkortat OCD), samt lösa benbitar i armbågsleden (förkortat FCP), är genetiskt betingade sjukdomar. Det betyder att bakgrunden till sjukdomen är ärftlig. Men OCD och FCP är inte medfödda. Ledskadorna finns alltså inte när valpen föds. I stället uppstår en tillväxtrubbning under den fas när valpen växer som allra fortast,

oftast vid 4–6 månaders ålder. Den genetiska bakgrunden för OCD och FCP är sannolikt kopplad till anlaget för snabbvuxenhet.

Utfodringen har betydelse för uppkomsten av OCD och FCP och andra tillväxtrubbningar. Hos en individ eller ras som saknar genetiska anlag för att utveckla OCD kan man inte framkalla sjukdomen genom felaktig utfodring. Men om hunden har anlagen kan skadorna utlösas och förvärras genom en felaktig utfodring. Framför allt är det överutfodring med kalk och energi, huvudsakligen kolhydrater och fett, som kan bidra till uppkomsten av OCD. Överutfodring med protein ger inte OCD. Generellt rekommenderas att man under tillväxten använder ett foder avsett för storvuxna hundraser. Det är klokt att välja ett foder från en välrenommerad tillverkare så att man kan lita på att sammansättningen är den rätta.

Motion kan i viss mån påverka utvecklingen och följderna av OCD och FCP. Det är mycket sällan unga hundar får för kraftig motion. Däremot är det dessvärre vanligt att köpare till valpar av större raser får instruktioner att skydda valpen från normal aktivitet och motion. Valpen får till exempel inte gå i trappor, hoppa in i bilen, vara lös eller leka. Sådana instruktioner motverkar helt sitt syfte. Det är viktigt att den unga hunden får använda sitt skelett och sina leder till normal fysisk aktivitet. Under uppväxten bör man däremot inte kräva fysiska prestationer eller ägna sig åt ren styrke- eller konditionsträning. Man bör även vara försiktig med lek med andra hundar, eftersom det kan innebära stora påfrestningar på den växande kroppen.

Ryggproblem

Degenerativ lumbosakral stenosis - även kallad DLSS - är en vanligt förekommande orsak till ryggsmärta hos hund. DLSS uppstår mellan den sista ryggkotan (L7) och den första korskotan (S1). Sjukdomen orsakar smärta i bakre ländryggen då en förträngning uppstår som trycker på nerverna i ryggraden. Hundens anatomi i kombination med hårt fysiskt arbete ökar risken att drabbas av DLSS. Ett av de första tecknen på DLSS är att hunden inte vill hoppa in i bilen och att den har ont när den sträcker sina bakben.

Spondylos är ytterligare en orsak till att hundar får ont i ryggen. Sjukdomen hänger ofta ihop med hundens ålder, det vill säga äldre hundar drabbas oftare än yngre. Spondylos orsakas av att rörligheten mellan två ryggkotor ökar och med tiden så bildas bryggor mellan dem. Ryggkotorna "växer ihop" och ryggen mer eller mindre stelopererar sig själv. När det sker har hunden inte längre ont om det inte är så att nerver ligger i kläm. Stelheten och rörelsestörningarna kan dock leda till att smärta uppkommer i andra delar av kroppen. Stelhet i ryggen, ospecifik smärta och rörelsestörningar är tecken på spondylos.

Mag-tarmsjukdomar

För mag-/tarmsjukdomar behöver vi undersöka närmare om det är hög andel kroniska tillstånd som mer kan bero på genetiska och ärftliga orsaker, eller om det är virus/bakterie relaterade sjukdomstillstånd som är vanligast.

Epilepsi

Idiopatisk epilepsi är den vanligaste neurologiska sjukdomen och en av de vanligaste genetiska sjukdomarna hos hund. Eftersom epilepsi förekommer i större utsträckning hos vissa raser finns anledning att misstänka att det är en ärftlig sjukdom.

Rottweilern är drabbad av idiopatisk epilepsi och har sedan 2007 deltagit i ett forskningsprojekt för sjukdomen. Drabbade hundar ska uteslutas ur avel. Vid avel på kullskon eller andra nära släktingar ska man iaktta mycket stor försiktighet.

Epilepsi bör betraktas som ett symptom snarare än en sjukdom, detta då det kan finnas olika bakomliggande orsaker till att en hund får ett krampanfall. Ett krampanfall utlöses alltid från hjärnan, man brukar tala om en så kallad kramptröskel. Om denna tröskel överskrids, får individen ett anfall.

Orsakerna till att en hund får ett anfall kan vara många. Sjukdomar i kroppen kan sänka den normala kramptröskeln med epileptiska anfall som följd. Detta ser vi bland annat vid för lågt blodsocker. Förändringar i hjärnan såsom ärrbildningar, tumörer eller inflammationer kan också orsaka epileptiska anfall.

Det finns även olika typer av epileptiska anfall, man brukar framför allt tala om två typer: partiella och generaliserade anfall. Vid ett partiellt anfall sker det en urladdning av hjärnceller i en liten del av hjärnan som till exempel kan yttra sig i att hunden rycker i ena tassens. Under ett generaliserat anfall sker det en urladdning i hela hjärnan, det vill säga hela hunden ligger och krampar. Vissa hundar kan även få partiella anfall som övergår i generaliserade.

I en studie rörande idiopatisk epilepsi på rottweiler framkom att alla hundar med sjukdomen som inkluderades i studien hade sjukdomsdrabbade släktingar, men ingen kartläggning av nedärvningsmönstret inom rasen gjordes. Hur sjukdomen generellt nedärvs varierar, men hos de flesta raser misstänks ett recessivt eller komplext nedärvningsmönster.

Officiella hälsoprogram

Rottweiler har idag officiella hälsoprogram för höftledsdysplasi (HD), armbågsledsdysplasi (ED) och den neurologiska sjukdomen JLPP. Resultat från dessa hälsotester är officiella och registreras av Svenska Kennelklubben. Resultat för HD och ED ska finnas registrerade hos SKK innan parning, JLPP är idag frivilligt att testa för och registrera hos Svenska Kennelklubben.

Höftledsdysplasi

Höftledsdysplasi (HD) är en felaktig utveckling av höftleden och en relativt vanlig skelettrubbning hos många hundraser. Inom Svenska Kennelklubben gör man ansträngningar för att komma till rätta med de problem som hundaveln står inför. Det finns sedan omkring 20 år tillbaka ett genetiskt hälsoprogram formulerat av SKK.

Risken för att en hund ska utveckla HD är betingat av såväl arv som miljö, arvs gången är komplex (kvantitativ). Detta innebär bland annat att även hundar med normala höftleder (grad A eller B) kan producera avkommor som utvecklar HD. Risken för att hund med normala höftleder ska producera avkomma som utvecklar HD ökar om dess föräldrar och/eller syskon har HD. Rubbningen i ledens utveckling äger rum under hundens uppväxttid. Först när skelettet vuxit färdigt kan man bedöma höftledens utseende med hjälp av röntgen.

Gradering av höftledsstatus sker enligt normer fastställda av Fédération Cynologique Internationale (FCI). Normerna bygger på dels passform mellan höftledskula och höftledsskål, dels på djupet av skålen dvs. hur djupt höftledskulan ligger inne i skålen.

Lederna graderas i 5 grupper:

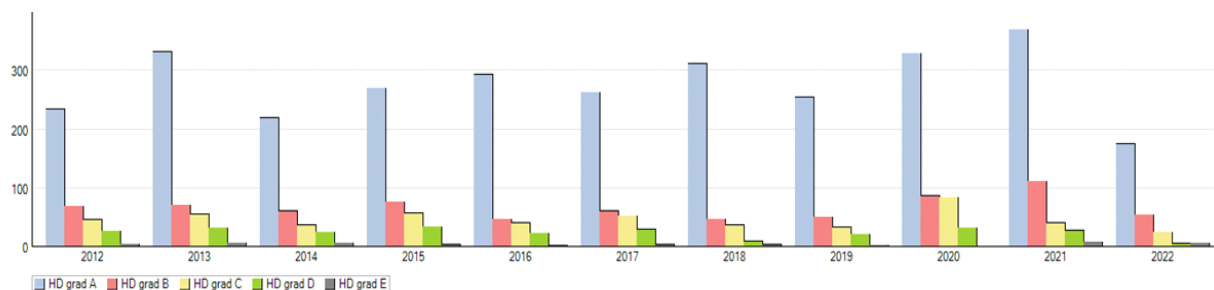
A = normala höftleder grad A

B = normala höftleder grad B

C = lindrig dysplasi

D = måttlig dysplasi

E = höggradig dysplasi

Diagnos	2012		2013		2014		2015		2016		2017	
HD grad A	234	(61,7 %)	332	(66,9 %)	219	(63,5 %)	270	(61,4 %)	293	(72,5 %)	262	(64,5 %)
HD grad B	69	(18,2 %)	71	(14,3 %)	60	(17,4 %)	76	(17,3 %)	47	(11,6 %)	60	(14,8 %)
HD grad C	46	(12,1 %)	55	(11,1 %)	36	(10,4 %)	57	(13,0 %)	40	(9,9 %)	52	(12,8 %)
HD grad D	26	(6,9 %)	32	(6,5 %)	24	(7,0 %)	34	(7,7 %)	23	(5,7 %)	29	(7,1 %)
HD grad E	4	(1,1 %)	6	(1,2 %)	6	(1,7 %)	3	(0,7 %)	1	(0,2 %)	3	(0,7 %)
Totalt antal undersökta	379		496		345		440		404		406	
Snittålderundersökning (mån.)	16		15		15		15		15		16	
Antal födda	657		731		510		656		579		592	
Diagnos	2018		2019		2020		2021		2022			
HD grad A	311	(76,6 %)	254	(70,6 %)	329	(62,1 %)	369	(66,5 %)	175	(66,3 %)		
HD grad B	47	(11,6 %)	50	(13,9 %)	86	(16,2 %)	111	(20,0 %)	54	(20,5 %)		
HD grad C	36	(8,9 %)	33	(9,2 %)	83	(15,7 %)	40	(7,2 %)	24	(9,1 %)		
HD grad D	9	(2,2 %)	21	(5,8 %)	32	(6,0 %)	27	(4,9 %)	5	(1,9 %)		
HD grad E	3	(0,7 %)	2	(0,6 %)			8	(1,4 %)	6	(2,3 %)		
Totalt antal undersökta	406		360		530		555		264			
Snittålderundersökning (mån.)	16		15		14		14		13			
Antal födda	648		594		749		839		588			

Det är omöjligt att enbart med hjälp av en röntgenbild kunna avgöra om en hund har besvär av sin HD. Det finns hundar som är halta och visar andra tecken på smärta trots att de bara har en lindrig dysplasi, medan enstaka hundar med kraftig dysplasi uppträder helt symptomfria. HD kan förr eller senare ge upphov till förslitning av brosket i höftleden. Broskförslitningar kan inte ses på röntgenbilden men i de fall benpålagringar uppkommer kan dessa urskiljas på en röntgenbild. Pålagringarna ökar i regel med åldern och leder ibland till att höftleden blir helt deformerad hos den gamla hunden.

Armbågsledds dysplasi

Armbågsledds dysplasi innebär en onormal utveckling av armbågsleden och förkortas ED efter den engelska benämningen "elbow dysplasia".

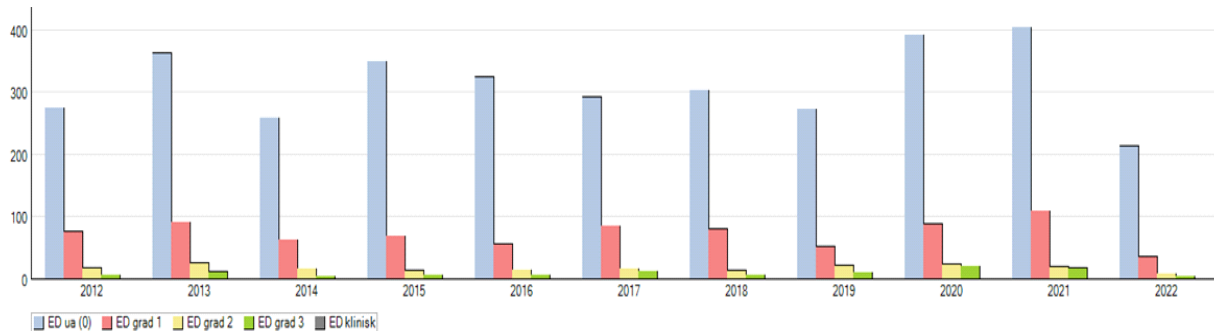
Vid den centrala granskningen av röntgenbilderna graderas armbågsleddsartros enligt följande skala, som också används internationellt:

- 0 = inga påvisbara förändringar
- 1 = lindriga benpålagringar upp till 2 mm
- 2 = måttliga benpålagringar 2 - 5 mm
- 3 = kraftiga benpålagringar över 5 mm

Något säkert samband mellan graden av benpålagringar och smärtsymtom finns inte, men unga hundar, med måttliga eller kraftiga pålagringar, visar ofta stelhet och halta, framför allt efter hård motion.

Arvsgången för ED är komplex där både arv, med många gener i samverkan (polygen), och miljö är bidragande orsaker till sjukdomens utveckling. Andelen ED fria hundar har de senaste fyra åren legat på 75,1–81,45%. Andelen ED 1 ligger i genomsnitt på ca 16 % de senaste fyra åren.

Diagnos	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ED ua (0)	(73,1 %)	363 (73,8 %)	259 (75,5 %)	350 (79,7 %)	325 (80,6 %)	292 (71,7 %)
ED grad 1	(20,2 %)	91 (18,5 %)	63 (18,4 %)	69 (15,7 %)	56 (13,9 %)	85 (20,9 %)
ED grad 2	(4,8 %)	26 (5,3 %)	17 (5,0 %)	14 (3,2 %)	15 (3,7 %)	17 (4,2 %)
ED grad 3	(1,9 %)	12 (2,4 %)	4 (1,2 %)	6 (1,4 %)	7 (1,7 %)	13 (3,2 %)
ED klinisk						
Totalt antal undersökta		492	343	439	403	407
Snittålder för undersökning (månader)		15	15	15	15	15
Antal födda		731	510	656	579	592
Diagnos	2018	2019	2020	2021	2022	
ED ua (0)	304 (75,1 %)	273 (76,3 %)	392 (74,7 %)	404 (73,2 %)	214 (81,4 %)	
ED grad 1	80 (19,8 %)	52 (14,5 %)	88 (16,8 %)	110 (19,9 %)	36 (13,7 %)	
ED grad 2	14 (3,5 %)	22 (6,1 %)	24 (4,6 %)	20 (3,6 %)	9 (3,4 %)	
ED grad 3	7 (1,7 %)	11 (3,1 %)	21 (4,0 %)	18 (3,3 %)	4 (1,5 %)	
ED klinisk						
Totalt antal undersökta	405	358	525	552	263	
Snittålder för undersökning (månader)	16	15	14	14	13	
Antal födda	648	594	749	839	588	

Index för HD och ED

Sedan 2012 görs skattning av avelsvärden, även kallat index, för HD och ED för att få ett mer effektivt avelsarbete för bättre ledhälsa hos hund.

Vid skattningen av index utnyttjas alla tillgängliga data, d.v.s. all information om släktingars ledstatus som finns i SKK:s register för den aktuella rasen inkluderas i beräkningarna. Vid varje ny analys (uppdatering) med nyttillkommen information, till exempel i form av nya röntgenresultat för HD eller ED, skattas nya avelsvärden för samtliga individer.

Den statistiska modell som används av SKK vid skattning av avelsvärden för HD och ED inkluderar effekt av kön, födelsemånad, ålder vid röntgen, sederingspreparat samt kombinationen av veterinärklinik och undersökningsår. Genom att inkludera information om systematiska miljöfaktorer i den statistiska modellen kan man korrigera för dessa faktorer. Jämförelser av avelsvärden för individer av olika kön, ålder o.s.v. blir därmed mer rättvisande.

Indexet uttrycker hundens uppskattade avelsvärde för HD eller ED i förhållande till

genomsnittet i rasen, eller mer exakt: i förhållande till den för rasen definierade referenspopulationen. Ofta definieras detta genomsnitt som ett index på 100. Eftersom den genomsnittliga HD-/ED-statusen inte är densamma i de olika raserna motsvarar ett index på 100 olika HD-/ED-status beroende på ras. Generellt är dock att hundar med ett index över 100 förväntas lämna avkommor med bättre HD-/ED-status än genomsnittet i rasen (referenspopulationen), och hundar med ett index under 100 förväntas lämna avkommor med en HD-/ED-status som är sämre än genomsnittet.

Utvärdering av HD-/ED-index i avelsarbetet under perioden 2012–2015

(studie Sofia Malm)

Rottweiler var en av två "pilotraser" som omfattades av det inledande arbetet med att utveckla index inom SKK. Rottweiler hade den högsta ED-frekvensen av pilotraserna och här var sannolikheten för någon grad av ED 32 % för hundar med ett preliminärt kullindex under 100 och 21 % för hundar i kullar med ett preliminärt kullindex för ED över 100. Sambandet visar på att preliminära kullindex (föräldradjurens genomsnittliga indexvärde) ger vägledning inte bara med avseende på förväntat avelsvärde hos avkommorna utan även rörande avkommornas egen fenotyp (deras egen HD-/ED-status).

Även sambandet mellan föräldradjurens fenotyp (HD-/ED-status) och avkommans ledstatus undersöktes. Sammanställningen visade bland annat på en högre frekvens av HD hos avkommor efter parning mellan två föräldradjur med HD-grad B, jämfört med parning mellan två A-hundar. Utvärderingen ger stöd för antagandet att B-hundar generellt har en sämre nedärvningsförmåga än A-hundar.

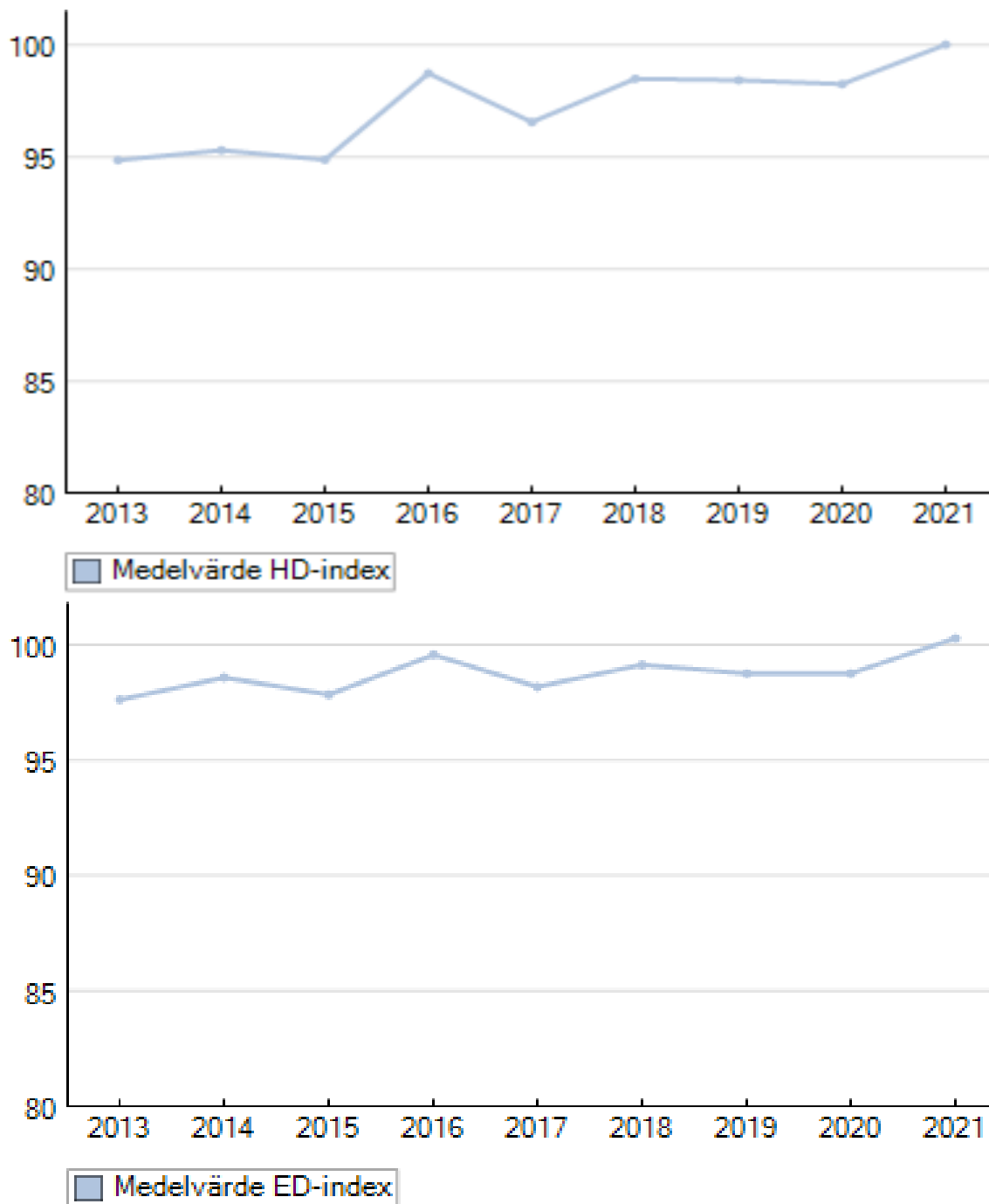
Sammanställningen av preliminära kullindex indikerar att uppfödare inte har prioriterat ED-index så högt i avelsarbetet. Om det är en medveten prioritering där ED, i relation till andra egenskaper, anses mindre viktigt eller en konsekvens av okunskap är svårt att veta.

Viss ledning kan fås genom att titta på vilka parningskombinationer avseende ED-status som gjorts. Det man kan se i sammanställningen av parningskombinationer är dock att den övervägande majoriteten av parningar görs mellan två hundar med normala armbågsleder (ED u.a.). Inom rottweiler används dock i högre utsträckning än andra raser även ED-belastade hundar, i 20 % av kullarna har åtminstone en förälder med ED grad 1 eller 2.

Fördelning av ED-status och andel ED-belastade hundar, fördelat på preliminärt kullindex för ED (över respektive under 100).

Preliminärt kullindex ED	ED-grad				Totalt	ED (1+2+3)	Andel ED (1+2+3)
	u.a. (0)	1	2	3			
Under 100	211	73	18	7	309	98	31,7 %
Över 100	680	135	33	14	862	182	21,1 %
Genomsnittligt kullindex för rottweiler							
Kull född år	ED				HD		
2018	99,7				101,5		
2019	100,4				101,2		
2020	101,2				101,6		
Andel kullar med index över 101							
	HD				ED		
2018	55 %				49%		
2019	53 %				50%		

Utveckling av medelvärde för HD- respektive ED-index år 2013 – 2021

Andel röntgade hundar

Andelen röntgade hundar har, efter en tids nedgång vänt åt rätt håll och av hundar födda 2020 är ca 69 % röntgade, de senaste 8 åren ligger siffran i snitt på ca 67 %.

Snittåldern för röntgen har minskat från 16 månader till 14 månader 2018 och det är en faktor som påverkar index – hundar som är äldre vid röntgen har en större risk att graderas med HD. Det betyder att hög ålder är en "försvårande" faktor för att bli

bedömd som HD-fri. Därför kommer en hund som röntgas i hög ålder och får HD grad A att få ett något bättre (högre) HD-index än ett kullsyskon som röntgats i ung ålder (förutsatt att de andra miljöfaktorerna som till exempel sedering och kön inte har motsatt effekt.

HD och ED status för föräldradjur

Föräldradjur		Kullar födda									
Kombinationer		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
HD grad A	HD grad A	93	61	70	67	58	65	61	70	94	43
HD grad A	HD grad B	20	21	24	23	25	32	25	36	25	9
HD grad A	HD grad C	2	1	1			1	1	2	3	1
HD grad A	HD grad D			1			1				
HD grad A	HD ua	1	1					1			
HD grad B	HD grad B	2	3	4	2	3	1	2	1	1	
HD grad B	HD grad C							1			
okänt	HD grad A	1	2	2		3					
okänt	HD grad B		1	2	1		1				1
okänt	HD grad C									1	
okänt	okänt	1		1		1		1			

Föräldradjur		Kullar födda									
Kombinationer		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ED ua (0)	ED ua (0)	99	75	78	75	63	81	73	92	97	45
ED ua (0)	ED grad 1	15	8	18	16	21	13	15	15	23	8
ED ua (0)	ED grad 2	2	2	1		2	4	1	2	2	
ED grad 1	ED grad 1	2	2	3	1					1	
ED grad 1	ED grad 2						1	1			
okänt	ED ua (0)	1	2	4		3	2	1		1	
okänt	ED grad 1		1								
okänt	ED grad 2				1						1
okänt	okänt	1		1		1		1			

JLPP

JLPP, Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy, är en neurologisk sjukdom som kan ge symptom från flera delar av kroppen (poly) samtidigt. Sjukdomen är dödlig och debuterar i låg ålder, redan under valptiden. Tidiga symptom på JLPP är bland annat andningsproblem, framför allt i samband med ansträngning. Hundarna kan även hosta och sätta i halsen när de dricker och/eller äter. Dessa symptom följs av förlust av koordination i bakbenen och senare även frambenen. Symptomen förvärras tills dess att hunden inte längre kan röra sig. Det bör noteras att det inom rottweiler även förekommer andra neurologiska sjukdomar med liknande symptom varför risken för feldiagnosticering inte helt kan uteslutas.

Hundar affekterade av JLPP har konstaterats i Tyskland och även i andra länder. Enstaka fall har förekommit också i Sverige. I Tyskland krävs DNA-test av samtliga avelsdjur

JLPP nedärvs autosomalt recessivt, vilket betyder att den drabbade hunden har fått sjukdomsanlaget från båda sina föräldrar. Forskare i USA lyckades år 2016 kartlägga den genetiska bakgrunden till sjukdomen som visat sig bero på en mutation i genen RAB3GAP1. Sjukdomen kallas i den vetenskapliga litteraturen även för POANV, Polyneuropathy, ocular abnormalities and neuronal vacuolation. Mutationen har också rapporterats hos rysk svart terrier.

Drabbade hundar klassificeras med DNA-test som genetiskt affekterade. Anlagsbärande hundar har ärvt sjukdomsanlaget från den ena föräldern och riskerar därmed att föra detta vidare till sina eventuella avkommor. En anlagsbärande hund riskerar inte själv att bli kliniskt påverkad av JLPP, men får endast användas i avel under förutsättning att den paras med en fri/normal hund. En normal/fri hund har inte ärvt defektanlaget från någon av sina föräldrar.

Enligt statistik från laboratoriet Laboklin ligger frekvensen anlagsbärare av JLPP på ca 21 % och frekvensen genetiskt affekterade kring 1 % (januari 2017).

När det första fallet av JLPP bekräftades hos en svenskfödd hund 2015 påbörjade rasklubben ett intensivt arbete för att samla information om sjukdomen och bilda sig en uppfattning av omfattningen av sjukdomen.

SKK:s Avelskommitté införde, efter ansökan från ras- och specialklubb, ett hälsoprogram på nivå 1 avseende DNA-resultat för JLPP hos rottweiler.

Hälsoprogrammet innebär att man registrerar resultat avseende JLPP, utan något krav på test inför avel. Resultat avseende JLPP publiceras via webbtjänsterna Avelsdata och Hunddata. Uppfödare eller hanhundsägare som väljer att testa sin hund också måste ta hänsyn till testresultatet i avelsarbetet. Men det finns inget krav på test inför avel.

Svenska Rottweilerklubben rekommenderar dock att minst en förälder skall vara testad fri innan parning.

Kombinationer föräldradjur		Kullar födda				
		2017	2018	2019	2020	2021
JLPP hereditärt fri	JLPP hereditärt fri			1	1	3
JLPP hereditärt fri	JLPP fri	1	7	7	16	32
JLPP fri	JLPP fri	21	34	18	26	16
JLPP anlagsbärare	JLPP hereditärt fri			1		1
JLPP anlagsbärare	JLPP fri		3	3	6	3
Okänt	JLPP hereditärt fri		4	3	12	12
Okänt	JLPP fri	23	30	31	28	38

Okänt	JLPP anlagsbärare	3	1		1	
Okänt	Okänt	42	22	28	19	19

Diagnos	2012	2013	2014	2015	2016
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy fri	28 (93,3 %)	41 (95,3 %)	36 (100,0 %)	39 (92,9 %)	41 (91,1 %)
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy anlagsbärare	2 (6,7 %)	2 (4,7 %)		3 (7,1 %)	4 (8,9 %)
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy affekterad					
Totalt antal undersökta	30	43	36	42	45
Antal födda	657	731	510	656	579
% Testade	4,5	5,8	7	6,4	7,8
Diagnos	2018	2019	2020	2021	2022
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy fri	16 (88,9 %)	16 (88,9 %)	9 (90,0 %)	4 (100,0 %)	3 (100,0 %)
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy anlagsbärare	2 (11,1 %)	2 (11,1 %)	1 (10,0 %)		
Juvenile Laryngeal Paralysis & Polyneuropathy affekterad					
Totalt antal undersökta	18	18	10	4	3
Antal födda	648	594	749	839	588
% Testade	2,8	3	1,3	0,5	0,5

Antalet testade hundar/år

Sammanfattning

Vid val av avelsdjur ska man beakta att de flesta sjukdomar har en viss genetisk nedärvning och att det därför är av största vikt att ta hänsyn till hela familjebilden. För att gynna rasen ska vi vara ärliga, noggranna och kritiska vid valet av avelsdjur med hänsyn till deras hälsa. Det är även viktigt att ta hänsyn till hela den kända familjebilden och inte bara titta på den tilltänkta tiken och hanen.

Mål

Kortsiktiga mål

- Att öka andelen röntgade hundar till 70 % per årskull
- Att vara behjälpliga och uppmuntra medlemmar att följa utvecklingen i forskningsprogram gällande tumörer och cancer hos hund
- Att 80% av alla kullar har ett preliminärt kullindex för ED och HD på minst 101
- 80% av tikarna som parar med hane utan index skall ha minst 101 i index
- Att ingen JLPP bärare (N/M) ska paras med okänd (Icke testad)
- Att ingen JLPP okänd ska paras med okänd

Långsiktiga mål

- Andelen röntgade hundar ska ligga på en stadig nivå av minst 75 % per årskull
- Att ha högst 15% HD och ED fel
- 80% av tikarna som parar med hane utan index skall ha minst 101 i index
- Att 90% av alla kullar har ett preliminärt kullindex för ED och HD på minst 101 vid parning

Strategier

Epilepsi

- Använd inte drabbad individ i avel
- Vänta med avelsdebut hos syskon till sjuk hund tills de är 3,5–4 år och iaktta stor försiktighet vid avel på kullsyskon eller andra nära släktingar
- Följ och bidra till pågående forskning

HD och ED

- Att alla kullar har ett preliminärt kullindex vid parning med ED och HD på minst 101
- Använda inte hundar med kliniska besvär oavsett index
- Erbjud utbildning i index och diskussionsforum för index
- Öka kunskapen om index vid parning med hund som ej är svenskfödd

Rörelseapparaten

- Använd inte drabbad individ i avel, undvik att para två individer där nära släktingar (föräldrar/syskon) drabbats av korsbandsproblem
- Undersöka graden av och förekomst av ryggproblem hos rottweiler genom enkät till uppfödare och enskilda hundägare
- Samarbeta med SLU gällande ryggproblematik
- Använd inte ED belastade hundar i avel

Mage/tarm

- Att undersöka graden av och förekomst av mag-/tarmproblem hos rottweiler genom enkät till uppfödare och enskilda hundägare

JLPP

- Minst en förälder ska vara testad fri innan parning
- Verka för att samtliga JLPP-resultat registreras hos SKK
- Fortsätta informera om JLPP och rasklubbens avelsrekommendationer
- Utvärdera behovet av att uppgradera från hälsoprogram, nivå 1

Tumörer

- Att vara behjälpliga och följa utvecklingen i forskningsprogram gällande tumörer och cancer hos hund

Övrigt

- Ha ett aktiv och kunnigt utskott för avel och hälsa
- Införa webbaserade utbildningar via rasklubben
- Att få fler uppfödare engagerade och bli medlemmar i rasklubben för att på så sätt öka kunskapen och arbeta mot gemensamma mål
- Skapa incitament för uppfödare att få sina valpköpare till röntgen

Mentalitet

Rottweilerns mentalitet beskrivs tydligt i rasstandarden. En rottweiler är till sin grundläggande natur vänlig och godmodig. Den ska vara tillgiven, följsam och arbetsvillig. Den ska ge ett kraftfullt intryck och uppträda med självsäkert, vara nervfast och oförskräckt. En rastypisk rottweiler reagerar med stor uppmärksamhet på sin omgivning, men är samtidigt lugn och eftertänksam.

Det finns även diskvalificerande fel kopplade till rottweilerns uppförande och karaktär i rasstandarden. Rädda, skygga, fega, opålitliga, argsinta, skotträdda, överdrivet misstänksamma eller nervösa hundar är inte rastypiska rottweiler och det är därmed inte önskvärt med dessa egenskaper inom rasen.

Nulägesanalys

Rottweiler är en av de raser som har flest antal mentalbeskrivna hundar och det ger ett underlag som får anses relativt tillförlitligt för att kunna beskriva och utvärdera rasens mentala status. Antalet hundar som MH beskrivs ha de senaste åren legat på i genomsnitt ca 52%. Genom MH statistiken får man bra information om vart rasen som helhet ligger i genomsnitt men också en utvärdering för uppfödare och hanhunds ägare.

Mentalbeskrivning (MH)

MH är en testsituation där resultaten bevisats ha en viss grad av ärftlighet. Främst är MH avsett att användas som en utvärdering av avkommor, för att man ska kunna se tendenser i vilka egenskaper föräldrarna nedärver. Men MH ger också värdefull information om den hundens vardagsbeteende för den enskilde hundägaren.

En rottweiler måste ha genomfört ett MH med känd mental status för att få registrera valpar hos SKK. För hundar över 18 månader är MH ett krav för tävlande i bruksprov och för att kunna delta på tjänstehundutbildning.

Det är viktigt att ta hänsyn till helheten och inte bryta ut enskilda egenskaper när man tittar på resultatet från ett MH. Ur avelssynpunkt är det viktigt att se till hela familjegruppens resultat och inte bara stirra sig blind på enstaka individer. Till sin hjälp har hundägare och andra intresserade SKK:s avelsdata för att ta fram så kallade spindeldiagram över både enskilda hundar och grupper av avkommor.

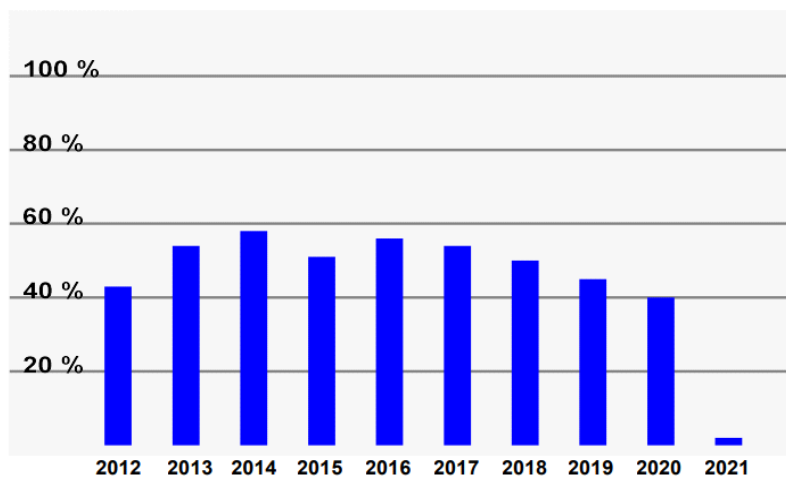
Antal mentalbeskrivna rottweiler

Under åren 2013 till 2021 har i medeltal ca 52 % av de rottweiler som registrerats deltagit vid mentalbeskrivning. För att kunna ge en rättvisande bild av rasens mentala status är det viktigt att vi hela tiden arbetar för att fler rottweiler utvärderas genom MH.

Fördelningen av mentalbeskrivna hundar är något ojämn. Ett antal uppfödare får en hög andel av sina avkommor till mentalbeskrivning. För andra begränsas mentalbeskrivningen till enstaka hundar som behöver MH för avel eller tävling. För att få en rättvisande bild av rasens mentala status är det viktigt att alla uppfödare arbetar för att få hela kullar att genomföra mentalbeskrivning.

Sammanställning per år	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal födda	731	510	656	579	592	648	594	749	837
Känd mental status	393	304	341	318	322	295	274	399	134
varav - hanar	191	139	163	150	145	137	107	188	72
- tikar	202	165	178	168	177	158	167	211	62
Beskrivaren avbryter	2	3	2	3	4	3	2	4	1
Ägaren avbryter	6	7	9	3	9	4	4	5	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	1	2	-	1	-	2	-	-	-
Avsteg från avreaktion	2	2	1	1	2	1	4	-	1

Diagram över genomförda MH % per år av födda / registrerade hundar

Rasprofil för MH

Rottweilerklubben har under många år använt sig av en så kallad rasprofil för att beskriva vilka egenskaper och reaktioner vid MH som är önskvärda och rastypiska, respektive oönskade och inte rastypiska för rottweiler.

Rasprofilen är framtagen av mentaldomare och mentalbeskrivare med särskild erfarenhet av rottweiler. Rasprofilen är en vägledning och ska ses som ett hjälpmedel för valpköpare och uppfödare av rasen. Ett slags komplement för att beskriva rastypiskt beteende hos rottweiler.

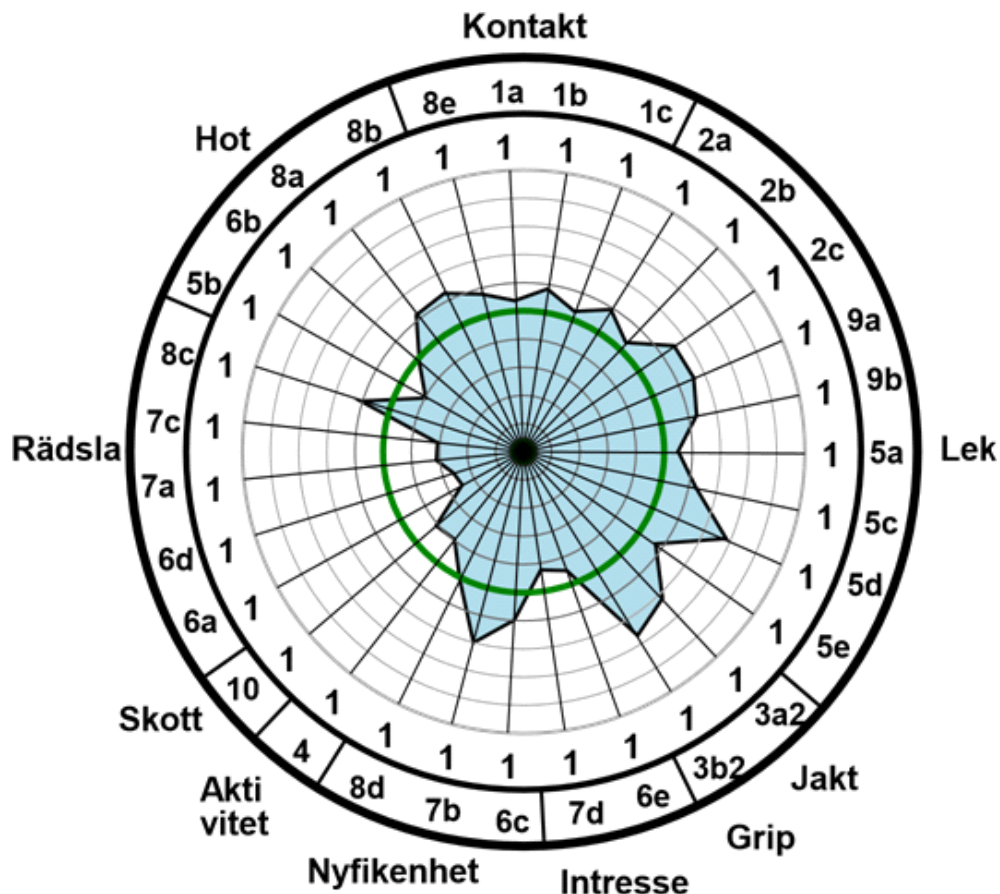
Att en hund följer rasprofilen för MH betyder inte automatiskt att hunden är lämplig för avel. En hund som inte följer rasprofilen behöver heller inte vara olämplig för avel. Uppfödare måste alltid göra en sammantagen värdering av den aktuella hunden, med utgångspunkt i rastypiskt och önskvärt beteende.

Utgångspunkten för rasprofilen är rasstandarderna för rottweiler. Rottweiler är en brukshund som ska vara målinriktad, med stor lek och nyfikenhet, men samtidigt eftertänksam och inte kasta sig in i olika situationer.

De gula rutorna i rasprofilen motsvarar reaktioner eller avreaktioner som är önskvärda (rastypiska) för rottweiler. De svarta rutorna motsvarar reaktioner eller avreaktioner som inte är önskvärda (inte rastypiska) för rottweiler. I vissa fall motsvarar de svarta rutorna ett diskvalificerande fel enligt rasens standard, bland annat rädsor, brister i kontakt och hantering. Avel på hundar med reaktioner i de svarta rutorna bör endast ske med återhållsamhet, och efter noga övervägande av uppfödaren.

Spindeldiagram för rottweiler

I ett spindeldiagram för rottweiler jämförs rottweiler mot alla andra bruksraser. Genomsnittet för alla dessa raser ligger på den kraftigt markerade inre cirkeln i diagrammet, se figuren här nedan. Det vi ser som en spretig stjärna är resultatet av de hittills beskrivna rottweiler som finns med i statistiken.

Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från medelvärdet för alla bruksraser, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet - 1 och axlarnas yttre ändar har värdet +1 från medelvärdet för rasen. Den gröna cirkeln motsvarar alla bruksrasers medelvärde och den blå spretiga "stjärnan" är medelvärdet för rottweiler.

Det är viktigt att inte bara titta på medelvärden på MH utan också analysera var kryssen sitter i protokollet. Enligt en analys för åren 2012–2020 (hundar födda) kan vi se att de egenskaper som i högst grad avviker negativt från rasprofilen för MH och bör förbättras är:

- Kontakt/hantering, leklust och samarbete med avståndsfigurant (socialitet)
- Alla gripanden
- Nyfikenhet

Dessa egenskaper har en relativt hög arvbarhet och är därför i större utsträckning möjliga att påverka genom ett selektivt avelsurval, det vill säga genom att använda avelsdjur med högre värde än medelvärdet för rasen.

Mentalindex

Svenska Rottweilerklubben deltar sedan 2019 i en projektgrupp för utveckling av mentalindex. I projektgruppen, som initierats av Svenska Kennelklubben, deltar även representanter för Svenska Brukshundklubben och SLU.

Korningens mentaldel (MT)

Mentaltest (MT) är till skillnad mot MH (som är en beskrivning) ett test. Även mentaltestet innehåller delar, moment, som utvärderar hundens olika egenskaper. Bland annat samarbete, social självssäkerhet och rädsor. Två domare bedömer hunden utifrån ett poängsystem och hunden får godkänt eller icke godkänt. Testet är uppdelat i två delar där minimipoäng måste uppnås i båda för att hunden ska få godkänt.

För att delta i mentaltest måste hunden vara minst 18 månader och högst 48 månader. Den måste även ha gjort MH.

För att få en rättvisande bild av rasens mentala egenskaper baserat på resultat från mentaltester behöver fler rottweiler testas. Precis som för MH är det viktigt att antalet testade hundar fördelas relativt jämnt mellan rasens uppfödare och inte begränsas till enstaka uppfödare/linjer.

Under perioden 2012–2021 har 1177 rottweilers deltagit vid MT vilket i snitt är ca 130 hundar/år och ca 6 % av alla hundar födda samma period. Av dessa har 83% erhållit ett godkänt resultat.

Cirka 96 % av alla hundar klarar sig över poänggränsen på testets första del som mäter hundens samarbete, gripande, förföljande och uthållighet.

Cirka 89 % av hundarna klarade även gränsen i testets andra del. Här mäts hundens sociala självssäkerhet, nyfikenhet, samspel, handlingsförmåga, koncentration, avreaktion, minnesbilder, rädsla, aggressivitet, nyfikenhet, skott och imponerbeteende (hundens försök att imponera genom stel kropp, höjd stilla svans och stirrande mot den andra parten. Det kan också inkludera försök att kontrollera och fysiskt mäta sig med motparten).

Åren 2012–2021:

	Hundar	Starter	Gk Ment	Ej gk
Mentaltest	1177	1217	978	239

Oönskat beteende

Som alla hundar så kan även rottweilern ha oönskade beteenden även om de inte utmynnar i rapportering till SBK/SKK så kan oönskade beteenden i vardagen upplevas jobbigt för ägaren eller omgivningen. Det kan handla om problem med hundmöten, att hunden vaktar mat eller leksaker, kloklippning eller veterinärbesök.

Rasklubbens utskott för mentalitet arbetar aktivt med att utbilda och stötta hundägare för att förebygga hanteringsproblem och andra oönskade beteenden som kan kopplas till hundars mentalitet. Rasklubben följer upp varje enskild rapportering som inkommer till SKK/SBK, genom att ta kontakt med ägare för att hjälpa och stötta i fortsatt hantering av ärendet. Hanteringen av rapporteringskoder är ett unikt initiativ från rasklubbens utskott för mentalitet och en viktig del i utskottets arbete.

Oönskade beteenden kan rapporteras på olika sätt inom Svenska Kennelklubbens organisation.

Rapporterings kod: Rapporteringskod A har tillkommit för att SKK i olika sammanhang skall kunna skilja 0 pris som tilldelats hund med hänvisning till uppförande/mentalitet, från 0 pris som utdelats på grund av hundens exteriör. Det kan betyda att en hund med rapporteringskod A kan ha varit allt från blyg och kanske rädd till att den morrat och försökt bita eller på annat sätt visat aggressivitet. Även dåligt uppförande mot andra hundar kan rendera 0 pris och därmed rapporteringskod A. Om en hund erhåller rapporteringskod A vid tre tillfällen blir hunden avstängd från avel, prov, utställning och tävling på livstid.

Oacceptabelt beteende: En hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska på särskild blankett rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär. Hunden blir avstängd i väntan på test som utförs av SKK utsedd person som har särskild kunskap i att göra en bedömning av hunden.

Sammanfattning

Rottweilern är en kraftfull hund som har en hel del kamplust, jaktlust, integritet och en viss dominans. Det är egenskaper som lämpar sig väl för en arbetande hund, men kan innebära utmaningar för hundägaren och kräver eftertanke vid val av avelsdjur. Det finns många mentala egenskaper att ta hänsyn till vid urval av avelsdjur för att förvalta den rastypiska karaktär och mentalitet som rasstandarden beskriver för rottweiler. Det är genom noggrant urval vi kan bibehålla och förbättra rasens egenskaper och

lämplighet som brukshund och familjemedlem. Med hänsyn till rasens mentalitet är det av yttersta vikt att uppfödare matchar rätt hund till rätt ägare, men också har förståelse för att rottweiler inte är en ras för alla.

Det är viktigt att uppfödare och hanhundsägare inom rasen sätter sig väl in i vad ett MH visar och hur man kan använda resultaten från MH i sitt avelsarbete.

Innan man parar hundar är det viktigt att man tittat på familjebilden i flera generationer. Med importerade hundar, där vi inte kan följa bakomliggande arv på samma sätt genom MH, är det viktigt att man via andra kanaler söker information om de mentala egenskaper som finns hos hunden.

Hantering och socialitet är ett område vi behöver fokusera på inom rasen. Både genom att stötta och vägleda hundägare, men inte minst genom avel. Våra hundar måste vara hanterbara och normalt sociala för att fungera i samhället som brukshundar och arbetande familjemedlemmar.

Men det vi kallar mentala egenskaper är inte bara ett resultat av aveln. Det finns i många fall även en stor miljöpåverkan på de egenskaper vi mäter. Därför är det viktigt att man redan från valpstadiet ger hunden möjlighet att utveckla ett önskvärt beteende. Det börjar redan vid valet av tik. En trygg och social tik ökar chanserna för att valparna också växer upp till trygga och sociala individer.

Gripande, jakt, lek och nyfikenhet är viktiga egenskaper hos en brukshund och har hög arvbarhet, det är därför viktigt att ta dessa egenskaper i beaktande vid val av avelsdjur. För att förbättra dessa egenskaper bör man välja avelsdjur med högre värden än medelvärdet för rasen.

Mål

Kortsiktiga mål

- Att öka andelen mentalbeskrivna hundar till 65 % per årskull
- Att höja medelvärdet för att motsvara rasprofilen (MH) på gripande (3b) från 3,0 till 3,5 till och socialitet (1c) från 3,3 till 3,6
- Informera och utbilda uppfödare och ägare av rasen om vilka mentala delar som samverkar och påverkar hundarnas beteende
- Utökad samarbete mellan föreningens utskott i frågor som rör rottweilerns mentalitet
- Att antalet rottweiler som deltar på MT ökar till 10 % per årskull

Långsiktiga mål

- Att 70 % hundar per årskull deltar på MH
- Att höja medelvärdet för att motsvara rasprofilen (MH) på gripande (3b) till 4,0 och ligga kvar på ett medelvärde, socialitet (1c) på 3,6
- Att antalet rottweiler som deltar på MT ökar till 15 % per årskull

Strategier

- Att ha ett aktivt och kunnigt utskott för mentalitet
- Att använda avelsdjur som bidrar till ett högre/lägre rasmedelvärde enligt rasprofilen
- Att inte använda avelsdjur med hanteringsproblem (ruta 1 eller 2 i mom. 1a och 1c på MH)
- Informera uppfödare och hundägare om vikten av att delta vid MH
- Erbjud utbildningar och föreläsningar gällande rottweilerns mentalitet
- Att fortsätta arbeta preventivt gällande oönskade beteenden
- Informera och utbilda uppfödare och hundägare för att öka intresset för MT

Bruksegenskaper och deltagande vid bruksprov

Rottweiler är en brukshund och när man skaffar sig en rottweiler ska man vara beredd på att erbjuda hunden fysisk och mental stimulans flera dagar i veckan för att hunden ska må bra. Ett utmärkt sätt att aktivera hunden är att träna (och tävla) i någon av de bruksprov som finns inom SBK, eller som tjänstehund inom hemvärnet.

Uppfödare bör ha studerat och gärna har egen praktisk erfarenhet av rasen i arbete för att skapa sig en god förståelse för sambandet mellan exteriör, mentalitet och brukbarhet.

Nulägesanalys

De senaste 18 åren har antalet rottweiler som deltar vid bruksprov minskat markant och vi har i dagsläget (åren 2012-2021) ett mycket lågt antal startande hundar på bruksprov, IGP och TJH.

Ca 6,5 % startande vid bruksprov, IGP 0,6 % och TJH 1 % (jämfört med antal födda hundar under perioden)

2012–2021

	Hundar	Starter	Bevakn	Räddn	Polis
Tjänstehundscert	149	149	0	2	0
	Tjh.cert II	Fjällräddn.	Försvaret	Hemvärn	Flygvapn.
	147	0	0	0	0
	Polishund				
	0				

	Hundar	Starter	Gk	Ej Gk	Uppfl
Bruksprov AKL	549	1180	274	516	390
Bruksprov LKL	395	1074	320	416	338
Bruksprov HKL	188	646	320	236	90
Bruksprov EKL	86	663	246	245	172

Uppfl=Cert/Certp i Elitklassen

	Hundar	Starter	Klass I	Klass II	Klass III
IPO	107	337	104	63	170
BHP	0	0	0	0	0
BSP	0	0	0	0	0
BSL	47	100	45	28	27
	Hundar	Starter	Gk	Ej Gk	
BH	181	193	174	19	

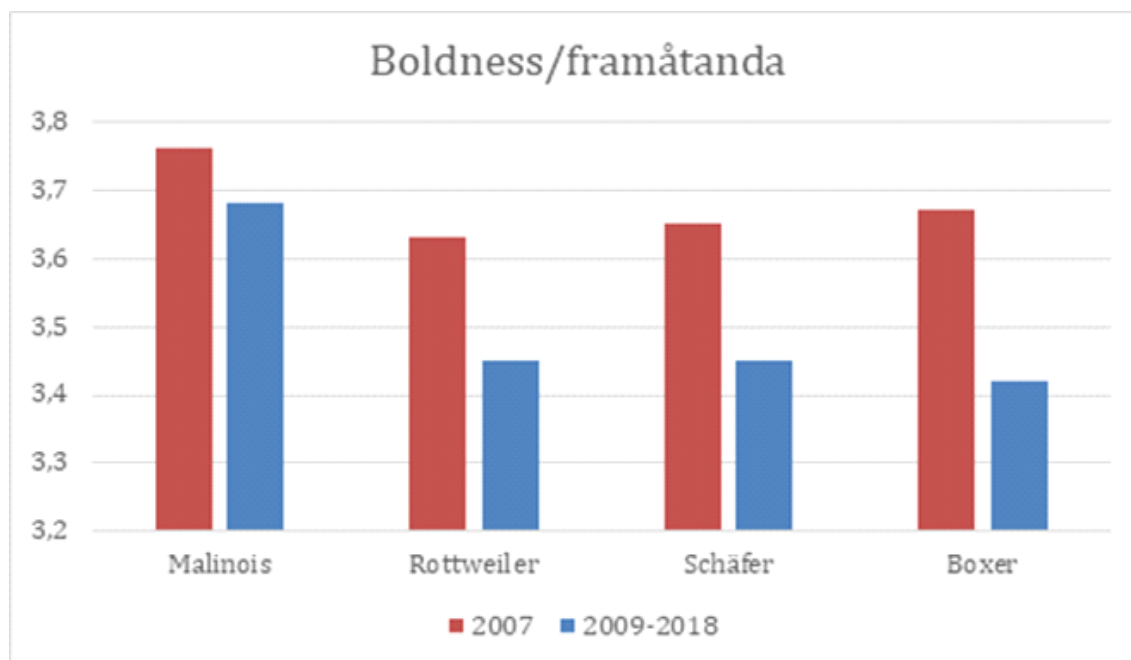
Rottweiler har flera framgångsrika ekipage inom patrull, spår, sök, lydnad, rallylydnad och IGP på högsta nivå, men vi saknar bredden dvs att vi har fler ekipage på alla olika nivåer och i alla grenar.

Mentalitet och bruksegenskaper

I en studie från 2002 jämfördes prestationer på bruksproven med hundarnas framåtanda, såsom den mäts i MH. Studien inkluderade två raser, tysk schäfer och belgisk tervurens. Hundens värde för framåtanda räknades ut genom att väga samman de fyra faktorerna lekfullhet, jaktlust, socialitet och nyfikenhet/orädsla från MH. För bruksprovet delades hundarna in i olika kategorier beroende på vilken nivå de

presterade på, ägarnas erfarenhet att träna hundar i bruks, hundens ålder vid framgång och hur många försök hunden behövde för att lyckas på provet.

Det visade sig att ägare med mer erfarenhet ofta har hundar med högre framåtanda än ägare med mindre erfarenhet vilket gjorde att det inte kunde dra några slutsatser av studien.

Studien

visade dock att förstagsägare som hade hundar med mer framåtanda lyckades bättre på bruksprovet. Hundar med mindre framåtanda lyckades generellt sämre på bruksprovet och krävde fler försök för att lyckas än hundar med mer framåtanda. Hundar med mindre framåtanda nådde därav framgång först vid högre ålder. Studien fann en stark koppling mellan framåtanda och bra prestationer på bruksprovet. Detta tyder på att selektion för högre framåtanda skulle kunna ge bättre arbetshundar.

Mål

Kortsiktiga

- Att öka andelen som deltar på bruksprov till 8 % per årskull när hunden fyllt 3 år
- Att öka andelen hundar med tjh cert till 1 % per årskull
- Att framhäva rottweiler som en arbetande hund

Långsiktiga

- Att 20% av alla rottweiler deltar på bruksprov någon gång under sin livstid
- Att öka andelen hundar med tjh cert till 2 % per årskull

Strategi

- Att ha ett aktivt och kunnigt utskott för tävling och samhällsnytta
- Att använda hundar i avel som bidrar till att bibehålla och utveckla rasen som brukshund
- Fortsätta med och utveckla "brukssatsningen", ett projekt som bjuder in till prova-på dagar och kurser inom spår, sök, lydnad, patrull mm för att öka intresset för bruksprov
- Höja kunskapen och intresset om bruksarbete och samhällsnyttiga hundar genom läger, kurser och utbildningar
- Lyfta medlemmars framgångar inom bruksgrenar och samhällsnytta

Exteriör

Rottweilern är en medelstor till stor, kraftigt byggd hund. Den är varken klumpig eller lätt, inte högställd eller luftig. Den väl proportionerliga, kompakta och kraftiga kroppen skall ge intryck av stor styrka, rörlighet och uthållighet.

Uppfödare behöver vara väl insatta i rasens standard samt hundens anatomi och brukbarhet för att kunna välja lämpliga avelsdjur. Eftersom rottweiler är en brukshund som kommer till sin rätt då den får arbeta, är det viktigt att vi behåller en funktionell exteriör för rörlighet, styrka och uthållighet. En rottweiler ska vara byggd och hålla för arbete.

Nulägesbeskrivning

Rasstandarden för rottweiler uppdaterades senast 2018 och innehöll då flera förtydliganden och tillägg för att bidra till en mer enhetlig utveckling av rasen och en ökad internationell förståelse för rasens ursprungliga utseende och karaktär.

Uppdateringen innehöll bland annat:

- Förtydligande av proportioner mellan skalle och huvud, skallens bredd och stopet.
- En noggrannare beskrivning av svansens hållning och utseende.

Man har även utförligare beskrivit ett antal fel, allvarliga fel och diskvalificerande fel för rasen:

- Överdrivna huvuden och felaktiga proportioner
- Felaktigt placerade tänder
- Icke korrekta framställ
- Överdriven molossoid typ (mastiff liknande) och "tungt" helhetsintryck
- Kraftiga rynkor i ansiktet och hängande läppar

- "Långsamma" eller "tröga" rörelser (icke atletiska)
- Medfödd stubbsvans

Utställning och exteriörbeskrivning

Exteriörbeskrivning kan, som utvärdering, ses som mer relevant än utställning då hundens alla delar går igenom enligt omfattande protokoll som beskriver hundens alla "fel" och förtjänster. Resultatet från exteriörbeskrivningen går dessutom att använda för att göra analyser av rasen. Det är att föredra exteriörbeskrivningar som görs av rasens exteriörbeskrivare. Våra exteriörbeskrivare har ett omfattande och genuint intresse för rasen, och är särskilt utbildade i hur exteriörprotokollet ska användas vid beskrivning av hundarna.

Under åren 2012–2021 genomförde 1088 hundar en exteriörbeskrivning (ca 6%). Av dessa blev drygt 95 % godkända. Det är viktigt att man som hundägare/uppfödare inte avstår att genomföra en exteriörbeskrivning på grund av att hunden har diskvalificerande fel. Det är minst lika viktigt att få kännedom om och föra statistik över förekomsten av diskvalificerande fel inom rasen.

För att få en rättvisande bild av rasens exteriör behöva fler hundar exteriörbeskrivas. Rasklubben ska därför verka för att fler rottweiler deltar på exteriörbeskrivning.

Precis som för MH och MT är det viktigt att antalet beskrivna hundar fördelas relativt jämnt mellan rasens uppfödare och inte begränsas till enstaka uppfödare/linjer.

	Hundar	Starter	Gk Ment	Ej gk
Mentaltest	1177	1217	978	239
Gamla Korning	0	0	0	0
Exteriörbeskrivning	1088	1111	1033	78

Under åren 2012–2021 deltog 2350 hundar vid utställning vilket är ca 11 % av antal hundar födda samma period, i genomsnitt gjordes 3,7 utställningar per hund.

Exteriöra avvikelser

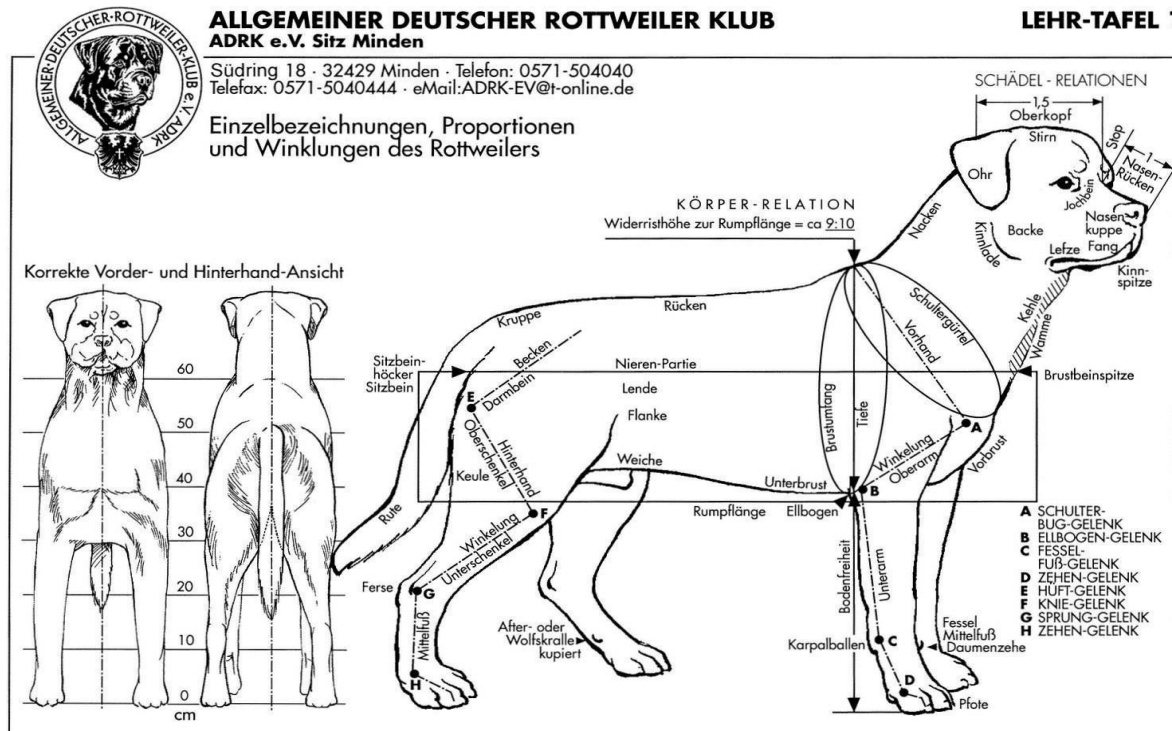
Mankhöjd

2014 genomförde rasklubben en allmän mätning av mankhöjd eftersom det fanns indikationer på att rasen började bli alltför lågställd i förhållande till rasens standard. Utvärdering av de mätningar som gjordes visade att en stor del av hundarna som mättes inte nådde upp till minimimåttet eller låg i spannet för lägsta mått inom rasstandard. Detta gällde både hanar och tikar, men det var företrädesvis hanar som

inte nådde upp till minimimått. De flesta av tikarna höll sig inom ramen för angivna mått, men i spannet för lägsta mått enligt rasstandarden.

Kroppslängd

Det finns en uppfattning att kroppslängden har ökat i rasen. Enligt rasstandarden får kroppslängden inte överstiga 15 % av hundens höjd. Det innebär att en hund med en mankhöjd på 60 cm ska ha en kroppslängd som inte överstiger 69 cm. Att kroppslängden inte får överstiga 15 % av höjden är viktigt för att bibehålla en stark ryggbåge som håller för arbete.

Rottweilers proportioner. Skiss från ADRK – Tyska Rottweilerklubben, bilaga X

Huvud och nosparti

På senare år har man i flera länder uppmärksammat att rasens nosparti blivit kortare. För korta nospartier kan bland annat innebära andningsbesvär och felställda tänder. Detta i kombination med generella överdrifter i huvudet kan ha en negativ inverkan på hundens hälsa och brukbarhet.

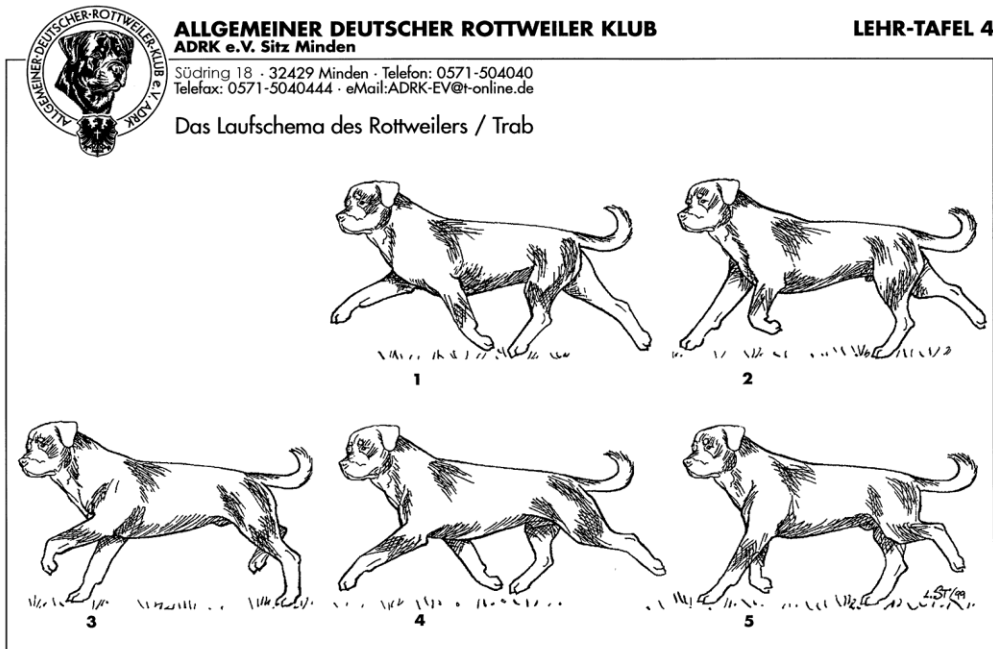
Under 2016 införde Svenska Rottweilerklubben inofficiella mätningar av nosparti och skalle i samband med exteriörbeskrivningar. En första sammanställning av resultaten från rasklubbens mätningar visade inte på ett generellt problem med korta nosar bland deltagande hundar, men mätningarna fortsätter tills vidare.

Problemet med korta nospartier ansågs däremot vara så pass utbrett i rasen att tyska rasklubben (ADRK) valde att inkludera flera förtydliganden gällande nosparti och huvud i den uppdatering av rasstandard som kom 2018. I standarden framgår numera att förhållandet mellan nospartiets längd och skallpartiets längd skall vara ungefär som 1 till 1,5. Nosryggen skall vara rak, bred vid basen och måttligt avsmalnande.

Ett klumpigt eller överdrivet molossoidaktigt huvud beskrivs som ett fel i rasstandard. Likaså ett överdrivet brett skallparti, alltför brant stop eller en mycket djup pannfåra. Ett nosparti vars längd är mindre än 40 % av huvudets längd är för kort.

Rörelser

Rottweiler är en travare. Ryggen ska förbli fast och relativt stilla under rörelse. Rörelserna skall vara harmoniska, jämna, kraftfulla och fria med god steglängd. Även rörelser berörs i uppdateringen från 2018 och man beskriver långsamma rörelser som ett allvarligt fel. Icke rastypiska rörelser kan inte sällan ses hos hundar med ett tungt helhetsintryck (överdrivet molossoid), även det ett allvarligt fel för rasen.

Mål

Kortsiktiga

- Öka andelen exteriörbeskrivna hundar till 10 %
- Öka andelen hundar som deltar på officiell utställning till 15 %
- Att andelen hundar som inte uppnår minsta mankhöjd minskar
- Att andelen hundar som inte har korrekta måttförhållanden nos/skalle är fortsatt lågt
- Att kroppslängden inte ökar

Långsiktiga

- Öka andelen exteriörbeskrivna hundar till 25 %
- Öka andelen hundar som deltar på officiell utställning till 20 %
- Att medelhöjden för rasen är 65–66 cm för hanar och 60–61 cm för tikar (korrekt storlek)
- Att öka andelen bruksmeriterade hundar vid utställning eller hundar med cert

Strategier

- Att ha ett aktivt och kunnigt utskott för exteriör och utställning
- Att arrangera fler exteriörbeskrivningar

- Att via medlemstidning, hemsida och på sociala medier informera om att rottweilern är en brukshund och kräver en exteriör som håller för arbete
- Arrangera utbildningar och föreläsningar om (rastypisk) exteriör
- Utbilda fler exteriörbeskrivare
- Att ha regelbundna exteriörbeskrivarkonferenser i rasklubben regi
- Informera och utbilda uppfödare så att de kan göra riktiga val och avvägningar i sitt avelsarbete
- Att regelbundet sammanställa och redovisa statistik från exteriörbeskrivningar

Strategier för rasklubben

Sammanfattning av de strategier rasklubben ansvarar för uppdelat på respektive utskott, arbetsgrupper och styrelse

Styrelse:

- Ha tydliga mål och uppdrag
- Ha aktiva och kunniga utskott och arbetsgrupper
- Införa webbaserade utbildningar via rasklubben
- Att få fler uppfödare engagerade och bli medlemmar i rasklubben för att på så sätt öka kunskapen och arbeta mot gemensamma mål
- Att initiera och underlätta samarbetet mellan alla utskott och styrelse

Utskottet för avel och hälsa

- I olika forum ska uppfödare få information och utbildning inom avel och om rasens aktuella situation
- Att regelbundet redovisa aktuell statistik gällande registreringar, inavelstrend, mål och utvärderingar
- Införa webbaserade uppfödarträffar och utbildningar för att fler ska få möjlighet att ta del av information och utbildning
- Tillhandahålla relevant information till alla uppfödare, oavsett om de är medlemmar eller inte
- Att undersöka graden av och förekomst av mag-/tarmproblem hos rottweiler genom enkät till uppfödare och enskilda hundägare
- Verka för att samtliga JLPP-resultat registreras hos SKK
- Fortsätta informera om JLPP och rasklubbens avelsrekommendationer
- Utvärdera behovet av att uppgradera från hälsoprogram, nivå 1
- Att vara behjälpliga och följa utvecklingen i forskningsprogram gällande tumörer och cancer hos hund
- Skapa incitament för uppfödare att få sina valpköpare till röntgen
- Erbjud utbildning i index och diskussionsforum för index
- Öka kunskapen om index vid parning med hund som ej är svenskfödd

- Undersöka graden av och förekomst av ryggsproblem hos rottweiler genom enkät till uppfödare och enskilda hundägare
- Samarbeta med SLU gällande ryggsproblematik
- Följ och bidra till pågående forskning gällande epilepsi
- Att samarbeta med övriga utskott

Utskottet för mentalitet

- Informera uppfödare och hundägare om vikten av att delta vid MH
- Erbjud utbildningar och föreläsningar gällande rottweilerns mentalitet
- Att fortsätta arbeta preventivt gällande oönskade beteenden
- Informera och utbilda uppfödare och hundägare för att öka intresset för MT
- Redovisa statistik regelbundet för att följa utvecklingen gällande målen
- Att samarbeta med övriga utskott

Utskottet för tävling och samhällsnytta

- Fortsätta med och utveckla "brukssatsningen", ett projekt som bjuder in till prova-på dagar och kurser inom spår, sök, lydnad, patrull mm för att öka intresset för bruksprov
- Höja kunskapen och intresset om bruksarbete och samhällsnyttiga hundar genom läger, kurser och utbildningar
- Att samarbeta med övriga utskott
- Lyfta medlemmars framgångar inom bruksgrenar och samhällsnytta
- Redovisa statistik gällande målen regelbundet

Utskottet för exteriör

- Att arrangera fler exteriörbeskrivningar
- Att via medlemstidning, hemsida och på sociala medier informera om att rottweilern är en brukshund och kräver en exteriör som håller för arbete
- Arrangera utbildningar och föreläsningar om exteriör enligt rasstandard
- Utbilda fler exteriörbeskrivare
- Att ha regelbundna exteriörbeskrivarkonferenser i rasklubben regi
- Informera och utbilda uppfödare så att de kan göra riktiga val och avvägningar i sitt avelsarbete
- Att regelbundet sammanställa och redovisa statistik från exteriörbeskrivningar
- Att samarbeta med övriga utskott

Det fortsatta arbetet med RAS

Mål och strategier som finns i RAS kan komma att förändras under den kommande revideringsperioden. Om aktuella hälsoprogram förändras, påverkas även mål och strategier i RAS. Kompletterande strategier kan tillkomma under åren, liksom förändringar av strategier som inte fungerar i praktiken.

RAS är Svenska Rottweilerklubbens sammanställda rekommendation för hur avelsarbetet skall bedrivas inom vår ras.

Nästa större revidering av RAS ska genomföras senast 2028. Löpande uppföljning av RAS bör ske årligen och redovisas med tillgänglig statistik från SKK:s Avelsdata och SBK:s Lathunden.

Slutord

De rasset specifika avelsstrategierna för rottweiler utgör grunden för en stor del av det arbete rasklubben ska bedriva. Styrelsen har det övergripande ansvaret för att implementera RAS i rasklubbens verksamhet, men utskott, uppfödare och övriga medlemmar måste alla spela en aktiv roll i arbetet med RAS för att vi ska uppnå målen.

En förutsättning för att vi ska få en bred uppslutning kring de gemensamma målen är att vi respekterar varandra, är öppna för ny kunskap och alltid har rasens främsta för ögonen. Det är viktigt att varje uppfödare och hanhundsägare ser på sina avelsdjur och deras avkommor med kritiska ögon. Det är också viktigt att valpköpare är kunniga och kritiska när de väljer valp.

Rasklubbens uppdrag är att informera, vägleda och stötta både uppfödare och valpköpare.

RAS är ett levande dokument och för att vara relevant är det viktigt att revideringsarbetet fungerar och att arbetsgruppen RAS samt rasklubbens utskott bedriver ett regelbundet arbete med att följa upp, utvärdera och insamla underlag till kommande revideringar.

Avslutningsvis vill arbetsgruppen tacka alla som bidragit till revideringen av RAS under de senaste åren.

Källor

RAS för rottweiler 2006
Utvärdering RAS 2010
Lathunden

Svenska Kennelklubbens Avelsdata
Exteriörbeskrivningsprotokoll
Agrid Breed Profile
SLU
SKK
Rasklubbens utskott

Källhänvisning

Rasstandard

http://www.barbet.se/uploads/9/2/1/2/92122580/genetisk_variation_avelspanering_s_malm.pdf

Genetisk studie av inavel och fertilitet hos hund

Idiopatisk epilepsi hos hund – en studie om tidpunkt för epileptiska krampanfall

<https://djur.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/avel.4.207049b811dd8a513dc8000462.html>

Osteochondros HYPERLINK

["https://uploads.ifokus.se/uploads/e37/e37fe59942ea322daac96922a82221bc/coronoidaus.pdf"](https://uploads.ifokus.se/uploads/e37/e37fe59942ea322daac96922a82221bc/coronoidaus.pdf) – ett vanligt ledproblem hos växande hundar

<https://www.skk.se/sv/hundagande/kopa-hund/Kloka-rad-till-valpkopare/>

https://pub.epsilon.slu.se/13471/7/arvelius_p_160629.pdf

Avel för bättre beteende hos hund – Mentalindex

Avel för bättre beteende hos hund - mentalindex

Avel för bättre beteende hos hund

DNA-test för JLPP

Utvärdering av HD-/ED-index i avelsarbetet

Degenerativ HYPERLINK

["https://stud.epsilon.slu.se/3883/1/Bjorklund_J_%20120110.pdf"](https://stud.epsilon.slu.se/3883/1/Bjorklund_J_%20120110.pdf) lumbosakral

HYPERLINK "https://stud.epsilon.slu.se/3883/1/Bjorklund_J_%20120110.pdf" stenosis

Avelspanering, med fokus på genetisk variation

Skadeprevention för hundens rygg

Skadeprevention för den växande

Kjerstin Pettersson och Miriam HYPERLINK

["https://www.skk.se/globalassets/fonden/dokument/abstracts_2015/kjerstin-pettersson-abstract.pdf"](https://www.skk.se/globalassets/fonden/dokument/abstracts_2015/kjerstin-pettersson-abstract.pdf) Kjörk HYPERLINK

["https://www.skk.se/globalassets/fonden/dokument/abstracts_2015/kjerstin-pettersson-abstract.pdf"](https://www.skk.se/globalassets/fonden/dokument/abstracts_2015/kjerstin-pettersson-abstract.pdf) Granström, Universitetsdjursjukhuset SLU, Uppsala

Att förhindra skador på den växande hundens rygg

Kongenital HYPERLINK

["https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf"](https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf) intestinal HYPERLINK

["https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf"](https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf) HYPERLINK

["https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf"](https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf)lymfangiectasi
HYPERLINK "https://stud.epsilon.slu.se/5320/11/Svedberg_P_130226.pdf" hos hund
Avelsstrategier formulerade av HYPERLINK "<https://www.svlk.se/wp-content/uploads/2018/11/epilepsi.pdf>" Veterinar HYPERLINK "<https://www.svlk.se/wp-content/uploads/2018/11/epilepsi.pdf>" Christer HYPERLINK "<https://www.svlk.se/wp-content/uploads/2018/11/epilepsi.pdf>" Naiser HYPERLINK "<https://www.svlk.se/wp-content/uploads/2018/11/epilepsi.pdf>", husdjursgenetiker Per-Erik Sundgren samt...

Debutålder medeltal = Ålder vid första parning

Lägsta debutålder = Lägsta registrerade ålder vid första parning

Debut före 1 år = Antal parade före 1 års ålder

Debut före 2 år = Antal parade före 2 års ålder

Medelantal valpar = Genomsnittligt antal producerade valpar

Största antal valpar = Det största antalet valpar registrerade för någon hane/tik

Rek. antal valpar * = Högsta antal rekommenderade valpar per hane

Rek. högsta antal valpar * = Högsta acceptabla antal valpar per hane

Största antal barnbarn = Det största antal barnbarn efter enskild hane eller tik

"Matadorer" antal = Antal hanar med fler valpar än rek. högsta antal valpar eller det dubbla antalet barnbarn

"Matadorer" % = Andelen "Matadorer" i procent av hanhundar i avel

Matadorers valpar % = Valpar efter matadorer i procent av totala antalet valpar

Matadorers barnbarn % = Barnbarn efter matadorer i % av totala antalet barnbarn

Egen inavel % = Avelshanars och tikars egen inavelsgrad

Generationsinterval = Tiden från dagen föräldrarnas första kull och fram till den genomsnittliga tidpunkten för avkommornas första kullar.

Rasprofil MH